

6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN — Sorulardan evvel, gündemde yer alan kanun tasarılarından, 86 sayılı Kanun tasarısını öncelikle müzakere edilmesi için bir önerge verilmiştir. Şimdi bu önergeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin, haklarında ivedilik kararı verilen işler bölümünde bulunan 86 S. Sayılı Kanun teklifinin öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

C. Senatosu Anayasa
ve Adalet Komisyonu
Başkanı
Şeref Kayalar

BAŞKAN — Bu kanun tasarısının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1. — *Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvuruları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/253, C. Senatosu 2/24) (S. Sayısı : 86) (1)*

BAŞKAN — Bu kanun tasarısı bir evvelki birleşimde müzakere konusu olmuş ve müzakeresi devam etmiştir. Ancak 9 ncu maddede anımsap olmadığı için bu birleşime bırakılmıştı, şimdi 9 ncu maddenin müzakeresine başlanacaktır. Bu madde dolayısıyla Sayın Ünalı tarafından verilmiş bir önerge vardır. Önerge üzerinde Sayın Ünalı ve Komisyon Sözcüsü mütalâalarını beyan etmişlerdi. Ancak, aradan zaman geçtiği için, önergeyi tekrar okutup, söz istiyenlere söz vereceğim.

Yüksek Başkanlığa

9 ncu maddenin aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Adana
Mehmet Ünalı

(1) 86 S. Sayılı basmayazı 82 nci birleşim tutanağının sonundadır.

Her, C. Senatosu üyesi ve Milletvekili, 6 nci maddede bahis konusu cetvelin dağıtılması gününden itibaren otuz gün içinde Dilekçe Kararı Komisyonu, Genel Kurulum kararna gerekçe göstererek yazı ile itiraz edebilir. Bu itirazlar, Dilekçe Kararı Komisyonu Başkanlığına verilir. Bu süre içinde itirazda bulunulmazsa, dilekçe hakkında karar kesinleşir.

Dilekçe Kararı Komisyonu Genel Kurulum itiraz tarihinden itibaren otuz gün içinde bir rapor düzenler. İtiraz eden milletvekili ise raporu Millet Meclisi Başkanlığına, C. Senatosu üyesi ise C. Senatosu Başkanlığına sunar.

Dilekçe Kararı Komisyonu, raporu, kendisine sunulan Meclisin alacağı kararı diğer Meclis Başkanlığına sunar. Dilekçe Kararı Komisyonunun sunulduğu ilk Meclis kararları açık oyla alır. Dilekçe Kararı Komisyonu hakkında ilk Meclisin aldığı karar üye tamsayısının salt çoğunluğuna dayanıyorsa, ikinci Meclisin bunda değişiklik yapması ya'hut reddi için üye tamsayısının salt çoğunluğu şarttır. Rapor sunulan ilk Meclisin kararı ikinci Meclis tarafından benimsenir, veya sunulan Mecliste karar salt çoğunlukla alınmış olursa, ikinci Meclisin değiştirme ya'hut kabul etmesi kararı kesindir. Dilekçe Kararı Komisyonu, görüşmeler sırasında meclislerde hazır bulunarak raporunu savunur. Görüşmeler sırasında meclislerde Bakan veya bakanlar ya'hut gönderecekleri yüksek memurlar dinlenebilir. İtiraz eden C. Senatosu üyesinin veya milletvekilinin üyelik sıfatı sona erse, veya Millet Meclisi dönemi sona ermiş olsa bile raporun görüşülmesi devam eder.

Kesinleşen kararlar ilgililere ilgili Bakanlık veya bakanlıklara bildirilir.

BAŞKAN — Tasarının 1 ve 4 nci maddeleri geçen birleşimde açık oylarınıza arz edilmiş fakat çoğunluk olmadığı için oylama bugünkü Birleşime bırakılmıştı. Şimdi, 1 ve 4 nci maddeleri açık oylarınıza sunuyorum. Kutullar dolandırılacaktır.

Buyurun Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Muhterem arkadaşlarımız, Anayasanın 62 nci maddesine gö-

re Türk vatandaşlarının toplu veya tek başlarına muhtelif mercilere ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başvuruları derpiş edilmıştır. Bu hüküm eski Anayasamızda da mevcut idi. Müracaat şekliyle yapılacak işlemler hakkında iktidarlara gerekli şekli tesbit eder. Anayasamızın bu hükmüne göre yeni bir kanun hazırlanmış, hazırlanan bu kanun teklifinde, Millet Meclisi vatandaşları teşriî organa müracaatını Dilekçe Karma Komisyonunun görmesini ve Dilekçe Karma Komisyonunun vermiş olduğu karara 20 gün içinde üyelerin itiraz şeklini tesbit etmiştir. Buraya kadar hiçbir itirazımız yoktur. Ancak Dilekçe Karma Komisyonunun vermiş olduğu karara itiraz eden Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesinin bu itirazı üzerine bir rapor hazırlayan komisyonun raporu, Millet Meclisinin kabul şeklinde ve bizim Anayasa ve Dilekçe Komisyonumuzun metninde pek az değişiklik yapılan şekline göre Cumhuriyet Senatosunda görüşülecek ve kesin karar verilmek üzere Millet Meclisine gidecektir. Bu halde Cumhuriyet Senatosunun hukuki durumu; Karma Dilekçe Komisyonunun kararını tetkik eden ve kararı kesin olmayan bir heyetten başka bir şey değildir.

Halbuki mesele bir Anayasa mevzuudur. Cumhuriyet Senatosuna, vatandaşların dilekçelerinin vâkı olması üzerine yapılacak muamelelerin hangi şekle tabi olacağı meselesi bütün dünyada halledilmiş bir meseledir. Çift parlamento sistemini kabul etmiş memleketlerde vatandaş dilekçe ile hangi Meclise başvurmuşsa, dilekçe hakkında o Meclise kesin karara varılır. Bizde de Meclisi Âyan ve Meclisi Mebusanda dilekçeler ayrı ayrı karara bağlanırdı. Anayasalarda iki Meclis sisteminin kabulünün hikmeti kararlarda müstakil ve birbirleriyle münasebetlerinin, pek az hususlara inhisar etmesidir. Halbuki bizim teferuath Anayasamızda, çeşitli hükümlerde Cumhuriyet Senatosu, müstakil bir teşriî organ mahiyetinde görülmediği gibi bu kanun dolayısıyla da aynı şeklin bir başka tezahürünü görmekteyiz. Cumhuriyet Senatosu Dilekçe Komisyonunun verdiği karar üzerine bir karar ittihaz edecek, bu karar Millet Meclisine gidecektir. Yalnız bir noktada fark vardır. Cumhuriyet Senatosu, Karma Dilekçe Komisyonu kararı üzerine salt

çoğunlukla bir karar ittihaz etmiş ise, Millet Meclisi de salt çoğunlukla karar vermelidir. Halbuki Sayın Ünalı'nın vermiş olduğu önergede derpiş edildiği gibi itiraz eden C. Senatosu üyesi ise; rapor evvelâ C. Senatosunda görüşülür ve önergede tesbit edildiği şekilde muamele yapılır, bilâhara Millet Meclisine gider. Eğer itiraz eden Millet Meclisi üyesi ise; rapor evvelâ Millet Meclisinde görüşülür, muamelesi ikmal edildikten sonra Cumhuriyet Senatosuna tevdi edilir. Bu şekildir ki iki Meclis sisteminin muvazenesini tesbit eder. Bunun dışında yapılacak muamele çift Meclis sisteminin gerçek mânası ile bağdaşmaz. Onun için Sayın Ünalı'nın vermiş olduğu önergenin kabulünü rica ederim, hürmetlerimle.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Bir soru soracağım.

BAŞKAN — Buyurun.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Bir karara bir taraftan Cumhuriyet Senatosu azası aynı gün bir milletvekili itiraz ederse sizin hal tarzınıza göre nasıl işlem yapılacaktır?

KOMİSYON ADINA SİRRI ATALAY (Kars) — Kayıt tarihine göre hangisi itirazı daha önce yapmışsa onun meclisine gider. Bilâhara diğer meclis işlem yapar.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun Fikret Turhangil.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Sayın Başkan, muhterem üyeler, bendeniz de heyeti umumiyesi itibarıyla, Mehmet Ünalı Beyin takriri ve bu takrir hakkında Sırrı Atalay Beyin temayülünü kabul ediyorum. Ancak, demin Mehmet İkuçan Bey bir noktayı arz ettiler. Ben de bu nokta üzerinde hazırlanmış bir takrirle buraya geldim.

Sırrı Atalay Beyin vermiş oldukları cevapta, «evvelâ hangisi müracaat etmiş ise itiraz mevzuu bunun meclisinde görüşülür» diyor. Ancak, bu itiraz muamelesi aynı dilekçe ile aynı zamanda müracaat eden şahıslardan birisi Cumhuriyet Senatosu üyesi diğeri milletvekili olur ise bu takdirde hangi Mecliste iş görüşülmeye başlanacak, hangi Meclis karara gidecektir?..

Şahsi kanaatıma göre Anayasamızın umumi prensibi, kanun yapımı prosedürüne tabi olması icabedecek ve Millet Meclisinde görüşüldük-

ten sonra Senato'ya gelmesi, icabedecektir kanaatındayım.

Bu bakımdan Ünal'dı arkadaşımızın verdiği takririn kâfi olmadığını belirterek bu maddenin munhasıran komisyona iade edilmesini ve Senato Divanına verilen takrirler ve konuşulan temenniler nazarı itibara alınmak suretiyle tedvinini arz ve teklif ediyorum. Bu hususu temin edecek bir takriri de başkanlığa veriyorum.

Hürmetleriyle.

BAŞKAN — Ünal'dın önergesi üzerinde söz isteyen var mı?..

HİDAYET AYDINER (C. Bşk. Kon.) — Evet.

BAŞKAN — Buyurun.

HİDAYET AYDINER (C. Bşk. Kon.) — İtirazın Millet Meclisi üyesiyle Senato üyesi, ikisi tarafından vâkı olduğu hallerde evvelâ Senato sonra Millet Meclisi olsun dediler. Noktaî nazar muhtelif olabilir. Milletvekilinin itirazı başka bir noktayı Senatörün itirazı daha başka bir noktayı içine alabilir. Ve her itiraz başka bir noktaya mütâallik olabilir. Ve her muteriz kendi itirazının münakaşasında bulunup müdafaa etmek mecburiyetindedir. Onun için, takrir enümine iade edilsin, buna bir şekil bulunsun. Muterizlerin bulunduğu mecliste kendi itirazlarını müdafaa etmek imkânı sağlansın. Ricam budur.

BAŞKAN — Buyurun Ünal'dı.

MEHMET ÜNALDI (Adana) — Efendim, itirazlar şu noktaya veya bu noktaya değil, karara olur. Binaenaleyh, karara itiraz vâkı olduğu zaman ne şekilde bir muameleye tâbi tutulacaktır? Bunu nazarı itibara alacağız. Ben bu yolda bir takrir vermiştim, fakat, bugün konuşan arkadaşlarımız bâzı hususâtı ortaya attılar ki, bu hususât hakikaten maddede noksan'dır. Binaenaleyh, benim takririmde istediğim şeye ilâveten iki husus ileri sürülüyor. Bunlardan birisi; bir milletvekili ve bir senatörün aynı zamanda ve ayrı ayrı verdikleri itirazlar ne muamele görecektir? Buna Sırrı Atalay arkadaşımız gereken cevabı verdiler, hangisi kayda erken girmiş ise o yolda muamele görecektir, dediler. Bu bir fikirdir, başka bir fikir de ileri sürülebilir.

Aynı itiraz dilekçesine bir Senatörle bir Milletvekilinin beraberce imza koymaları halinde,

ki bu hususta Fikret Turangil arkadaşımız fikirlerini söylediler, başka fikirlerin de ilâvesi mümkündür. Binaenaleyh kanun maddesinin noksan olduğunu bu şekilde tesbit ettikten sonra bu temayüllere uygun olarak mevzuun komisyona iadesini bendeniz de muvafık bulmakta olduğumu arz ederim.

Birinci ve dördüncü maddenin oylanmasına devam ediyoruz. Oylarını kullanmamış arkadaşlarımız varsa lütfen oylarını kullansınlar. (Dördüncü gelmedi sesleri)

Birinci madde üzerindeki oylama bitmiştir. Tasnifine geçiyoruz. Neticeyi sonra arz edeceğim.

Buyurun, Sayın Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Sayın Turhan-gil derler ki; şayet itiraz edenlerden biri milletvekili biri senatör is ne muamele yapılacak?

Bizim teşriî hayatımızda milletvekili ve senatörün müşterek hareketleri ancak kanun teklifi hallerinde mevzubahsolabilir. Kanun teklif edildiği zaman müşterek imza atabilirler. Burada müşterek bir hareketin mevzubahsolup olmayacağı evvelâ mütalâa mevzuudur. Yani itirazı müştereken yapacaklar mıdır? Bu itiraz vâkı olabilir. Kanaatımcı, Cumhuriyet Senatosu âzası ve bir milletvekili-nin bir komisyon kararına müştereken itirazları mümkün değildir. İdare hukuku ve umumi hukuk muvacehesinde şunu ileri sürebiliriz ki, ancak, Anayasa muvacehesinde müşterek bir harekette bulunmalarını derpiş etmektedir ki, bu da, yalnız bir kanun teklifine imza koyacakları bir halde mümkündür. Bunun dışında iki Meclis âzasının müşterek hareketine dair hiçbir kanun maddesi ve mecburiyet yoktur.

Binaenaley, Cumhuriyet Senatosu âzası kendi meclislerine, Milletvekili veya milletvekilleri de kendi meclislerine itiraz edebileceklerdir. Eğer, Anayasa metni derpiş etmese idi kanun tekliflerini Senato üyeleri ile Millet Meclisi üyelerinin imza etmeleri usulü de mümkün olmya-eaktı.

Arkadaşlarımızın hâtıralarını tazelemek isterim. Demokratik memleketler Anayasalarında böyle bir hüküm yoktur. Her Meclisin kendi âzası, her üye kendi Meclisine kanun teklifinde bulunabilir. Bizde istisnâî bir prosedür olarak milletvekili ile Senato üyesi beraber olarak bir kanun teklifinde bulunabilirler. Bir itiraz mua-

melesi müştereken mevzuubahsolamayacağına göre Sayın Fikret Turhangil arkadaşımızın itirazları mümkün değildir. Meselenin yeniden komisyona havalesi ve bir şekle bağlanmasına lüzum yoktur. Ünalı bu bakımdan önergelelerini geri almasınlar. Burada müştereken inza bahis mevzuu olamaz. Çünkü teklif edilen metinde kendi Meclisine itiraz edecektir. Bunda ise diğer Meclis üyesinin imzasının bulunması mümkün değildir. Böyle olunca buna göre muamele yapılmıyacaktır. Senatör ise Senatoda, itirazı yapan milletvekili ise Millet Meclisinde görüşülecektir. İtirazı müştereken yapamıyacaklardır. Buna yeni bir şekil arayalım. Yalnız, bir nokta zihinlerimizi uğraştırabilir, bir istifham yaratabilir. Bu da; Cumhuriyet Senatosu üyesi bu karara itiraz etmiş ve bir Millet Meclisi üyesi de aynı karara itiraz etmiş ise, bu halde yapılacak muamele nedir, Mühim ve üzerinde durulacak mevzu ancak bu olabilir. Bu da hangisi daha önce kendi Meclisine itirazını yapmış ise evvelâ orada müzakere edilir. Fakat ortaya bazı teknik meseleler çıkabilir, saat meselesi çıkabilir, bana böyle, sana şöyle yapıldı, denebilir. Ama, bir taraftan iki Meclisin müstakil hüviyeti, Anayasada derpiş edilen müstakil hüviyeti düşünülürse, bunu bir Meclise arz edip etmemesi teknik bir meseledir. Böyle teknik meselelerle karşılaşmak zannıma vâkı olabilecektir.

Muhterem arkadaşların, bu konuda komisyonun da fikirlerini öğrenmek lâzumdur. Mâruzatım bu kadardır.

BAŞKAN — Âmil Artus.

ÂMİL ARTUS — Efendim, bu teklif Millet Meclisinde ivedilikle müzakere ve kabul edilmiştir. Orada 28 gün zarfında müzakere ve kabul edildiğine göre bizim de burada bunu 28 gün içinde neticelendirmemiz icabediyor.

Başkanlık Divanına hesab edilmiştir, bugün bu müddetin son günüdür, binaenaleyh tasarrufların komisyona havalesine maddeten imkân görmüyorum. Böyle bir karar verildiği takdirde tasarı Millet Meclisinden gelmiş olduğu şekilde kabul edilmiş sayılacaktır. Bu bakımdan bunun bugün burada bir neticeye bağlanması gerektiği kanaatindeyim.

İkinci olarak 9 neu maddede bulunmuş olan

şekil mümkün olduğu kadar işleri sürüncemede bırakmadan bir neticeye bağlamak endişesinden doğmaktadır. Bu meselenin bu veya öteki meclisin prestijiyile hiçbir alakası yoktur. Komisyon bunu bu şekilde mütalâa etmiştir. Tatil başında 15 bin civarında beklemekte olan dilekçe mevcuttu. Belki bunların sayısı bugün 20 bine yaklaşmıştır. Binaenaleyh bir an evvel Karma Dilekçe Komisyonunun teşkili ile bu işlerin ele alınması mübrem bir ihtiyaç halinde kendini göstermektedir.

Takriri veren Mehmet Ünalı arkadaşımızın takrirda teklif buyurdıkları şeyi memnuniyetle kabul etmek isterdik, fakat, görülüyor ki, bu takrir kabul edildiği ve metin haline getirildiği takdirde bazı frotmana yol açılacaktır. Yani, bazı karışıklıklara ve tereddütlere ister istemez yol açılacaktır.

Aynı zamanda birbirini takiben, Millet Meclisi ve Senatoda bir itiraz vâkı olması halinde senatörün yaptığı itirazın Senatoda karara bağlanması, milletvekili tarafından yapılan itirazın da Millet Meclisinde karara bağlanması, buna mukabil dosyaların itirazı tazammun eden muameleleri karşılıklı olarak diğer meclislere intikal etmesi icabetmektedir. Böyle bir gidiş ve geliş, sürüklenme olacaktır. Bu bakımdan bir Mecliste görüşülürken bu iş nihayet tam sayının salt çoğunluğu ile, bir ekseriyete bağlanmak suretiyle nihai karara varılması vatandaşların menfaati bakımından lüzumlu telâkki edilmiş ve bu metin bu şekilde komisyona da kabul edilmiştir.

Biz komisyon olarak arz ettiğim mahzurlar dolayısıyla takrirda maalesef iştirak edemiyoruz. Yine, hemen tekrar edeyim, komisyonumuz bu mevzuu, katiyen Senato veya Millet Meclisinin üstünlüğü veya buna benzer meselelerle ilgili olarak mütalâa etmemiş, doğrudan doğruya malî mülâhazalarla ve iş hacminin fazlalığı dolayısıyla, bu yönden mütalâa ederek, bunu seri ve en kısa bir şekilde karara bağlamak için bu metnin çok elverişli olduğu noktasında ittifak etmiştir. Bu itibarla, Yüksek Heyetinizden takririn kabul buyurulmamasını istirham ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 9 neu maddenin müzakeresi hakkında Sayın Turhangil tarafından verilmiş bir önerge vardır, bunu da okutuyorum.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Bugün son gün olması dolayısıyla ve Komisyon Sözcüsünün beyanından sonra, komisyona iade teklifimi geri alıyorum.

BÂŞKAN — Sayın Ünaldr'nın önergesini okutarak oylarınıza arz edeceğim.

(Adana Üyesi Mehmet Ünaldr'nın önergesi tekrar okundu.)

BÂŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu önerge, metinde bulunan 9 neu maddenin yerini tutacaktır. 9 neu maddeyi bu yeni şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Müzakeresini yapmakta bulunduğumuz tasarrufların 1 nei maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum : (113) iştirak, (112) kabul, (1) çekinse oy kullanılmıştır. Madde salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

4 neu madde hakkında aylarını kullanmayan sayın üyeler varsa lütfen oylarını kullansınlar.

4 neu maddenin oylaması bitmiştir. Tasnifi sonunda netice arz edilecektir. Onuncu maddeye geçiyoruz.

Sürelerin işlememesi hali

MADDE 10. — Yasama meclislerinin tatili veya ara vermesi sırasında, 5 ve 9 neu maddelerde bahis konusu süreler işlemmez, ancak, tatil veya ara verme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmaktaysa, 5 nei maddedeki süre işlemeye devam eder.

BÂŞKAN — Bu madde hakkında bir önerge vardır, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Türk vatandaşlarının T. B. M. Meclisine dilekçeyle başvuruları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun Millet Meclisinde kabul edilen metninde 10 neu maddenin ikinci kısmında «Tatıl veya ara verme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmakta ise 5 nei maddedeki süre işlemeye devam eder.» ibaresinin metinden çıkarılarak maddenin o şekilde kabulünü arz ve teklif ederim.

13.9.1962

İçel

Cavir Okyayuz

CAVİR OKYAYUZ (İçel) — Sayın Başkan, müsaade edersiniz önergeyi izah edeyim.

BÂŞKAN — Sayın Okyayuz.

CAVİR TEVFER OKYAYUZ (İçel) — Sayın Başkan, sayın akademisyenler, müzakere etmekte bulunduğumuz kanunun 10 neu maddesi, şimdi okunduğu veçhile, senatör ve milletvekilleri olarak temsil etmekle itihhar ettiğimiz âziz milletimizin âziz evlatlarının haklı olduklarına inandıkları davalarında verdikleri dilekçelerinin tetkikinden sonra bizler tarafından yapılacak itirazlar bakımından ayrıca iki hüküm sevk etmiş bulunuyor.

Birinci hüküm: yasama meclislerinin tatil veya ara vermesi esnasında bu itirazın takyid ettiği müddetlerin işlemeyeceğine dair olup haklı, çok yerinde ve isabetli bir hükümdür. Ancak aynı maddenin ikinci hükmü; tatil veya araverme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmakta ise 5 nei maddedeki süre işlemeye devam eder şeklindedir. Bu kısım, yalnızca Komisyonla alakalı bir anlayış ve davranış oluyor. Bu fıkrada Buna mukabil senatör ve milletvekili arkadaşlarımızın, halkın hukukunu korumak bahsinde yüklendikleri vazifeyi maddeten göremeyeceği noktası hiç dikkate alınmamıştır. Millet Meclisinin ve Senatonun tatili esnasında, esasa taallük etmese dahi, beşinci maddedeki 10 günlük müddetin işlenmesini kabul etmek, senatör ve milletvekillerinin, milletin haklı olduğuna inandığı bir davasını koruması bahsinde vazife ve salâhiyetlerini kısaltmış, hattâ önlenmiş bulunuyor. Bu bakımdan, 10 neu maddenin bu kısmının kaldırılmasında tam bir isabet olduğu kanaatindeyim. Bu suretle 5 nei ve 9 neu maddedeki müddetler işlemez hale gelecek ve bizler tatilden döndükten sonra, bize yapılacak tebliği alabilecek, 10 günlük itiraz müddeti içinde tetkik edip, vatandaşın hukukunu isabetle koruyabilme imkânına sahip olacağız. Bu bakımdan vazife ve mesuliyeti önleyici mahiyette gördüğüm 10 neu maddenin 2 nei paragrafının metinden tamamen çıkarılmasını arz ve teklif ediyorum. Bu hususta bir de tahrir veriyorum, takdir Yüksek Senatonundur. Hürmetlerimle.

BÂŞKAN — Önerge hakkında söz isteyen var mı, Efendim?

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU
ADINA ÂMİL ARTUS — Söz istiyorum efendi.

BAŞKAN — Buyurun.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU
ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendi, söz konusu kararlar, esasa taallük etmeyen kararlardır. Yani; dilekçenin konusunu teşkil eden hâdisce, adli mercilerin; askeri kaza, yahut idari kaza, yahut da Yüksek Hâkimler Kurulu yetkisi içine giren mevzulardır. Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı topluyor ve bir karar ittifaz ediyor. Bu itibarla 10 günlük sürenin, tatil esnasında işlemesine aidolan hükmin esasa taallük etmemesi, sırf usule taallük etmesi ve yetki bakımından ittifaz edilmiş bir karar olduğu mülâhazasıyla kabul ediyor. Şimdi arkadaşım bu halde dahi tatil esnasında 10 günlük sürenin işlememesini teklif ediyor. Biz Komisyon olarak menfi bir pozisyon alıyoruz, takdiri Yüksek Heyetinize bırakıyoruz.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka söz isteyen... Yok. Önergeyi tekrar okutuyorum.

(Cahit Okyayuz'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu maddeyi yeni şekliyle açık oylarınıza arz edeceğim. Maddeyi yeni şekliyle okutuyorum.

Sürelerin işlememesi hali

MADDE 10. — Yasama meclislerinin tatili veya ara vermesi sırasında, 5 ve 9 neu maddelerde bahis konusu süreler işlemez.

BAŞKAN — Onuncu maddeyi bu şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Kaza mercilerinde incelenen ve bu Meclislerle karar konusu olan dilekçeler

MADDE 11. Dilekçe Karma Komisyonuna gelmesinden sonra hakkında inceleme ve görüşmelerin devam ettiği bir dilekçenin konusu, bu devre sırasında adli, idari veya askeri kaza mercilerine, Uyuşmazlık Mahkemesine veya Anayasa Mahkemesine aksetmişse, bu dilekçe hakkındaki işlemler derhâl durdurulur ve durum 6 neu maddenin 3 nevi fıkrası uyarınca ilgililere ve ilgili bakanlık veya bakanlıklara bildirilir.

Konuları, adli idari veya askeri mahkemelere, Uyuşmazlık Mahkemesine veya Anayasa Mahkemesine karar bağlanan dilekçeler hakkındaki fıkarda gösterilen şekilde ilgililere bildirilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu

MADDE 12. — Bakanlar, 9 neu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca Meclislerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına vaziyetle bildirirler. Bu bildirimler, 7 neu maddede bahsi konusu cevvelde ayrı bir kısımda yayınlamakla beraber, Karma Komisyon Genel Kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini isteyebilir. Bu takdirde, Karma Komisyon, kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar. Karma Komisyonun bu istekte bulunması takdirinde, 9 neu maddenin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nevi fıkraları hükümleri uygulanır.

İlgili bakanlık 1 nevi fıkra uyarınca yapması gereken bildiriye yapmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Buyurun, Sayın Turhangül.

FİKRET TURHANGÜL (Aydın) — Efendi, 9 neu maddenin tadilini kabul etmiş olmamıza göre, burada «Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar» tâbiri vardır. Bu bakımdan bu maddenin «kararı ittifaz eden Cumhuriyet Senatosu veya Millet Meclisi Başkanlığına sunar» şeklinde tadili için bir taktir hazırladım. 9 neu maddenin işliyebilmesi için bu maddedeki tâbirin bu şekilde değiştirilmesi icabetmektedir. Taktirimi şimdi takdim ediyorum.

BAŞKAN — Tasarımın 1 nevi maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum. (106) sayın üye oylamaya iştirak etmiş, (105) kabul, bir de çekinir oy çıkmıştır. Madde salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

9 neu maddenin açık oylamasına iştirak etmeyen sayın üye var mı? Varsa lütfen oylarını kullanınlar efendi. 9 neu maddenin oylaması bitmiştir. Tasnifin neticesini bilâhara arz edeceğim, efendi.

Önergeyi okuyoruz

Senato Başkanlığına

9 neu madde tadilen kabul edilmiş olmasına göre 12 nei maddede yazılı kararı veren Millet Meclisi veya Senato Başkanlığına sunar, şeklinde tadilini teklif ederim.

Aydın

Fikret Turhançil

BAŞKAN — Komisyonun bir mütalâası varmı, efendim?

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Söz istiyorum, efendim.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Artukmaç.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Muhterem arkadaşlar, bu 12 nei madde «Bakanlar, 9 neu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazı ile bildirirler.» hükmünü ihtiva etmektedir.

Aynı maddenin ikinci fıkrası, «İlgili bakanlık 1 nei fıkra uyarınca yapması gereken bildiri yapılmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.» denmektedir.

Bakanlık lâzımgelen işi yapmadığı takdirde, bu fıkra hükmüne göre tevali edecek bu muamele karşısında bulunuyoruz, demektir. Bu muamele ne zamana kadar tevali edecektir? Komisyondan bu hususun aydınlatılmasını rica etmekteyim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, ilgili bakan, komisyonun kesinleşmiş olan kararı hakkında yaptığı muameleyi 60 gün içinde komisyon başkanına yazı ile bildirecek ve bu bildiri Karma Komisyonun cetvelinde nesredilecektir. Aynı zamanda Karma Komisyon bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini isteyebilecektir. Yazıldığı halde bakanlık durumu bildirmemişse, cetvele, bakanlığın süresi içinde durumu bildirmediği derecedilecektir. Ve yine Karma Komisyon bunun Yasama Meclislerinde görüşülmesini isteyebilecektir. Bu takdirde ilgili bakan Yasama Meclislerinde, bir dilekçe için komisyonun ittihaz etmiş olduğu kararı yerine getirmemiş olmak gibi bir töhmet altında bırakılacak, aynı zamanda bu

bakan hakkında görüşme açılacak, müzakere cereyan edecek, bu görüşmelerin ağırlığı altında kalacak olan bakan, böyle bir töhmet altında kalmamak için, Karma Komisyonun ittihaz ettiği kararı bir an evvel yerine getirmek lüzumunu hissedecektir. Mekanizma bundan ibarettir. Yani tekrar bakanlığa yazmak bahis konusu değildir.

Bakanlığın sükût etmesi, müspet, menfi bir cevap vermemesi halinde keyfiyet cetvelde derecedilecek ve Karma Komisyonun arzusu üzerine mesele meclislerde müzakere konusu olacak ve bu müzakerelerin bakan hakkında yaratabileceği namüsaît hava, burada kararın uygulanmasının bir müeyyidesi olarak komisyona kabul edilmiştir.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Bir sual soracağım.

BAŞKAN — Buyurun.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — Bu muamele kaç defa devam edebilir? Yani bir defa yazdık, iki defa yazdık, ne kadar devam edecektir?

ÂMİL ARTUS (Devamla) — İkinci defa yazmak bahis konusu değildir. Bir defa yazılacak, 60 gün beklenecek. Eğer hiç cevap verilmez ve bakanlıkça bu karar kaale alınmazsa, bu takdirde, arz ettiğim gibi, meclislerde bu mevzu üzerinde bir müzakere ağılabilecektir. Karma Komisyon bu müzakereyi tahrik edebilecektir. Bu müzakere esnasında herkes söz alabilececek ve bu bakanlığın menfi tutumu burada tenkid konusu olacaktır. İşte bu tenkidin neticesi olarak, nihayet o bakan hakkında gensoru verilmesine ve o bakanın düşürülmesini istemeye kadar iş gidecektir. Mekanizma bundan ibarettir.

SADIK ARTUKMAÇ (Yozgat) — O halde ikinci fıkraya lüzum olmadığı kanaatindeyim. O zaman müddeti içinde cevap verilmediği takdirde, durum Genel Kurula bildirilir, şeklinde yeni bir fıkranın eklenmesi daha uygun olur, zannederim. Bu hususta ne buyrulur, efendim?

ÂMİL ARTUS (Devamla) — Komisyonun görüşüne göre, ikinci fıkra biraz evvel arz ettiğim mekanizmanın işliyelebileceğini gayet açık olarak ifade ediyor. Binaenaleyh, başka bir fıkranın konulmasına zaruret olmayacağı kanaatindeyiz.

BAŞKAN — Sayın Turhangil'in önergesini tekrar okutarak reylerinize arz edeceğim.

(Fikret Turhangil'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... (Anlaşılmadı sesleri)

Önergeyi bir kere daha okutuyorum, efendim.

(Fikret Turhangil'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Bu tadil teklifini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu 12'nci maddeyi komisyona iade ediyoruz. (Şimdi hazırlansın sesleri)

9'uncu maddeye verilen açık oyların neticesini arz ediyorum: İştirak (98); (91) kabul, (5) ret ve (2) çekinse oy kullanılmış ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Özel af dilekçeleri

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve sıhrî hisimları, kanuni mümessilleri veya vekilleri tarafından verilebilir. Vekilin avukat olması şart değildir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyona dikkate alınacak değerde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu tasarıyı hazırlayarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı, Anayasanın 92'nci maddesi gereğince muamele görür.

Bu madde hükmü, Bakanlar Kurulunun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, Karma Komisyonundan geçirmeksizin, kanun tasarısı vermek veya kanun teklifinde bulunmak suretiyle özel af istemelerine mâni değildir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?

SİRRI ATALAY (Kars) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Sırrı Atalay.

SİRRI ATALAY (Kars) — 13'ncü maddede, özel af isteyen dilekçelerin kimler tarafından verileceği ve takibedilecek şekil derpiş edilmektedir. Komisyon, Millet Meclisinde kabul edilen metinde çok az değişiklik yapmış, ama, son fıkra olarak çok zait bir metni de getirmiş bulun-

maktadır. Komisyon maddenin sonunda diyor ki : Bu dilekçeler muayyen bir şekle tabi olmalıdır. Bu şekil, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinin bu mahiyette kanun teklifinde bulunmalarına mâni değildir. Anayasanın 91'nci maddesi, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi üyelerinin kanun teklifinde bulunmalarını âmir hüküm olarak derpiş etmekte ve buna dair hiçbir istisnai hüküm koymamaktadır. Binaenaleyh, fıkranın derpiş ettiği bu hüküm olsa veya olmasa bir fark yoktur. Çünkü Anayasanın 91'nci maddesinin âmir hükmüne göre bu hüküm zaittir. Zaten Dilekçe Komisyonunun vermiş olduğu karar ve bu kararın Anayasanın 92'nci maddesine göre işlem görmesini yukardaki fıkra da derpiş ederek göstermektedir ki, Millet Meclisinin bu yoldaki metni yerinde bulunuyor. Yalnız parantez içinde 4'ncü derece akrabasının dâhil edilmesi hususundaki bizim Anayasa ve Adalet Komisyonunun değişikliği yerindedir. Fakat son fıkra zait bulunuyor. Bu bakımdan, bu son fıkranın kaldırılması için bir önerge veriyorum. Kanun tekniği bakımından bu lüzumsuzdur. Anayasanın âmir hükmü karşısında bunu teyid etmeye ne lüzum var, ne de ihtiyaç. Kanunlar bununla uğraşmazlar. Bu itibarla bu son fıkranın kaldırılması için önerge vermiş bulunuyorum.

BAŞKAN — Sayın Artukmacı.

SADIK ARTUKMACI (Yozgat) — Efendim. Sırrı Atalay arkadaşımın izah ettiği gibi, son fıkra Anayasaya tamamiyle aykırılık arz etmektedir. Ve bu fıkra şu hali ile haşiv mahiyetinde olacaktır. Bu bakımdan arkadaşımın fikrine tamamiyle iştirak eder ve yüce Meclisten bu fıkranın kaldırılmasına dair olan taktirin kabul edilmesini istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Arkadaşımızın önergesini okutup oyunza arz edeceğim.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU
ADINA ÂMİL ARTUS (C. Başk. Kon) — Efendim, komisyon taktire iştirak ediyor.

Yüksek Başkanlığa

Komisyon değişikliğindeki 13'ncü maddenin son fıkrasının çıkarılmasını arz ve talep ederim.

Kars
Sırrı Atalay

BASKAN Tavriri oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, maddeyi yeni şekli ile okutuyorum.

Özet af dilekçeleri

MADDE 13. Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü dereceye kadar (bu derece câhil) kan ve sıhrî husumları, kanunî müstesilleri veya vekilleri tarafından verilebilir. Vekilin Avukat olması şart değildir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonca dikkate alınarak değerle görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu tasarısı hazırlayarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı Anayasamızın 92 nci maddesi gereğince numunele götür.

BASKAN -- 13 nci maddeyi bu şekliyle aetk oylarınıza sunuyorum.

Millet Meclisi Başkanının yetkileri

MADDE 14. Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı, Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlarla ilgili olarak haiz bulunduğu yetkileri, Dilekçe Karma Komisyonu için de haizdir.

Dilekçe Karma Komisyonu çalışmalarında, bu kanunda sarahat olmayan hallerde, Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır.

BASKAN Madde hakkında söz isteyen?... Bururun Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) Burada da son fıkra yerinde değildir ve zayıftır. Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı birinci fıkraya göre komisyon üzerinde murakabe hakkını haiz olacaktır. Sarahat bulunmayan hallerde Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yetkili kılınacağı ve tatbik edileceği hususunu hüküm olarak ilâve etmeye lüzum ve ihtiyac yoktur. İşin aşında Karma Komisyon üzerinde Millet Meclisi Başkan ve Başkanlık Divanının murakabede bulunması hususu, bizim siyasi hayatımıza ve hukukî mevzuatımıza yeni girmektedir. Ne İtalya'da, ne de Fransa'da karşılıklı Millet Meclisi ve Senato münesibetlerinde böyle birşey yoktur. Komisyon toplantı odalarında sırasıyle toplanırlar ve hangi odada toplanmışsa o odanın mensub olduğu Meclisin İçtüzüğü tatbik edilir. Demokratik memleketlerde usûl böyledir. Fakat

bizim Millet Meclisi bu şekilde bir usûl koyamıştır ki, buna pek itiraz etmiyelim. Fakat, son fıkraya lüzum yok. Sarahat olmayan hallerde Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır, de-tack lüzumsuz. Bu bakımdan, bu fıkranın kaldırılması için bir önerge veriyorum, kabulünü istihham ederim.

BASKAN Önergeyi okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Komisyon değıştirmesindeki 14 nci maddenin son fıkrasının çıkarılmasını arz ve talep ederim.

Kars

Sırrı Atalay

BASKAN Komisyonun bir mütalâası var mı?

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) -- Efendim, bu ikinci fıkra çok faydalı olduğu için, komisyon bu fıkrayı ilâve zaruretinin hissetmiştir. Birinci fıkra, bu devamlılık vesilesiyle diğer meselelerle ilgili olarak kabul edilmiş bulunuyor. İkinci fıkra ise komisyon çalışmalarına taallük eden bir fıkradır. Bu kanun özel bir kanun olarak komisyon çalışmalarını tanzim eder. Fakat bu kanunda unutulmuş bazı haller olabilir, bu pek tabiidir. Bu takdirde ne olacak? Tereddütler hâsıl olabilir, uzun münaakaşalara yol açılabilir. İşte bunu önlemek için ikinci fıkradaki hüküm sevk edilmiş, Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanır, diye mesele kesilip atılmıştır. Bu, biraz evvelki maddede pek haklı olarak kaldırılmış olan Büyük Millet Meclisi üyelerinin af yetkisine benzemez. Aradaki hüküm hakkında Anayasada sarîh hüküm vardır. Buna rağmen komisyonca arkadaşlar belki tereddüt olur diye bu hükümü koymuşlardır. Aşında tereddüt hâsıl olmaması lâzımdır. Çünkü, Anayasamızda sarahat vardır. Fakat burada öyle değildir. Onun için bu fıkranın muhafaza edilmesini rica ederim.

BASKAN Önerge hakkında başka söz isteyen? Bururun Fikret Turhançıl.

FİKRET TURHANÇIL (Aydın) -- Efendim, komisyon sözcüsü bir noktayı açıklamadılar. Bendeniz bu ikinci fıkranın bulunması zaruretinin inanıyorum. Çünkü, yarı hem Millet Meclisi İçtüzüğü yapılacak, hem Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü yapılacak ve hem de müsterek bir İçtüzük tedvin edilecektir. Bu takdirde ha-

len mer'î bulunan İktisadî kalkacak ve buna karşılık elimizde üç tane İktisadî bulunacaktır. Bu bakımdan bu ikinci fıkranın bulunması müşkülâtla uğramlaacak hallerde Millet Meclisi İktisadî İktisadî'nin tatbik edileceği sarahatini belirttiği için konulduğu kanaatindeyim. Bu bakımdan bu maddenin kabul edilmemesini ve ileride hangi İktisadî'nin kullanılacağını belirtmesi dolayısıyla bu fıkranın kalmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Sırrı Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Efendim, bu 2'nci fıkranın fazla olduğu yolunda, zait bulunduğu hususunda ısrar edeceğim.

1'nci fıkrada, Millet Meclisi Başkan ve Başkanlık Divanının, Dilekçe Karma Komisyonu üzerinde murakabe hakkını kullanacağı sarîh olarak ifade edilmektedir.

2'nci fıkrada, sarahat bulunmayan hallerde Millet Meclisi İktisadî'nin tatbik edileceği belirtilmektedir. Binaenaleyh, işlerin ve görüşmelerin Millet Meclisi İktisadî'ne göre halledileceği 1'nci fıkrada gösterilmektedir. Murakabe hakkını Millet Meclisi Başkanının ve Başkanlık Divanının haiz olduğu hususlarda bir başka Meclisin İktisadî'nin tatbik edilmesi mümkün değildir. Yani bir Meclisin Başkan ve Başkanlık Divanının murakabeyi yaparken bir başka Meclisin İktisadî'nin tatbik etmesi düşünülebilir mi? Elbette düşünülemez. Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı murakabeyi yapar. 1'nci fıkra bunu hallediyor. Murakabeyi yaparken başka bir Meclisin İktisadî'nin tatbik edileceği düşünülemediğine göre ikinci fıkradaki hükmü zait buluyorum ve çıkarılmasını istiyorum. Nöktai nazarı bundan ibarettir.

BAŞKAN — Önerge hakkında başka konuşacak? Yok. O halde, 14'ncü maddenin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair olan önergeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddenin yeni şeklini okuyoruz.

Millet Meclisi Başkanının yetkileri

MADDE 14. — Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı, Millet Meclisi İktisadî'ne göre komisyonlarla ilgili olarak haiz bulunduğu yetkileri, Dilekçe Karma Komisyonu için de haizdir.

BAŞKAN — Maddeyi okunan şekliyle açık oylarınıza arz edilecektir. (Lüzum yok, sesleri)

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONU ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, bu fıkra çıkınca Millet Meclisinin metni aynen kabul edilmiş oluyor, açık oya lüzum yok.

BAŞKAN — Fakat arada küçük bir fark vardır. «haiz olduğu» kelimesi «haiz bulunduğu» şeklinde yazılmıştır. Bu bakımdan açık oya koymak mecburiyeti vardır. (Okluğu yaparız, sesleri)

O vakit olur. «haiz bulunduğu» ibaresi «haiz olduğu» şeklinde düzeltilmiştir.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İlga edilen komisyonlar ve geçici İktisadî maddeleri

MADDE 15. — Anayasanın 3'ncü geçici maddesi uyarınca Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinde uygulanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1 Kasım 1956 tarihli Dahili Nizamnamesi gereğince her iki Mecliste kurulmuş olan Dilekçe Komisyonları kaldırılmıştır.

Zikri geçen İktisadî'nin 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 ve 59'uncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İlk Karma Komisyonun seçimi

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde birinci maddede derpiş edilen Karma Komisyonun seçimi her iki yasama meclisinde tamamlanır.

Bu kanunun yayımı Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatil zamanına rastlarsa, seçim, tatilin sona ermesinden itibaren aynı süre içinde yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi açık oylarınıza arz ediyorum.

10'uncü madde hakkında açık oyunu kullanmamış arkadaşlar varsa lütfen kullansınlar... Oy toplama işlemi bitmiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Buyurun Âmil Artus.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI ADINA ÂMİL ARTUS (C. Bşk. Kon.) — Efendim, 12'nci madde okunduğu zaman görülecektir ki, iki hal derpiş edilmiştir: Biri hiç itiraz

vâkı olmadan Karma Komisyon kararlarının kesinleşmesi hali, diğeri ise itiraz yapılacak bu itirazın meclislerden geçerek kesinleşmiş olması hali...

Şimdi, itiraz yapılmamış, süre geçmiş, Karma Komisyon kararı kesinleşmiş... Bu karar, ilgili bakanlığa bildirilmiş, bakanlıktan 68 gün zarfında bir cevap gelememiş ve karar cetveline derecedilmiş. Mecliste müzakeresi istenmiştir. Bu takdirde Karma Komisyon Senatoda müzakeresini istemiştir. Senato karar verdiği takdirde Millet Meclisine giderek kanun teklifi hazırlanacaktır. Bu böyle düşünülmüştür. Komisyon da buna katılmış bulunmaktadır. Halbuki, dokuzuncu maddede itiraz vukuunda bu itiraz milletvekilleri tarafından yapıldığı takdirde evvelâ Millet Meclisinde, senatörler tarafından yapıldığı takdirde ise evvelâ Senatoda görüşülmesi biraz evvel kabul edildi. Bu duruma göre 12 neî madde Turhangil arkadaşımızın teklif ettiği gibi, «kararı veren Millet Meclisi veya Senato Başkanlığına sunar» tâbiri yalnız itiraz halini kapsıyor. İtirazın vâkı olmaması hallerini karşılıksız bırakıyor. Bilmem arz edebildim mi, meseleyi?

Bu itibarla komisyonunuz şu anda bu maddeyi yapılan değişikliğe göre tanzim etmek bakımından müşkülât hissetmektedir. Eğer müsaade buyurursanız, arkadaşlarla beraber toplanalım, kabul buyurulan 9 neî maddedeki değişikliğe göre bu maddeyi uzun uzadıya, muhtelif ihtimallere göre, yani itiraz edilmiş veya edilmemiş olan halleri inceleyip ondan sonra kaleme alalım. Bu bakımdan diğer kanunlar görüşülürken maddeyi yeni baştan hazırlamak mümkündür. Fakat şu anda düzeltilmesine imkân olmayacaktır. Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Komisyon Sözcüsü şu anda maddenin yeni baştan düzeltilmesinin güçlüğüne işaret ederek, diğer kanun tasarıların görüşülmesi sırasında, uzun uzadıya incelemelerini yapıp, yeni bir metin tanzim ederek Yüksek Senatonun huzuruna getirelim diyorlar. (Muvafık, muvafık sesleri)

12 neî madde tadil şekliyle huzuruza geldiği zaman oylarınıza sunulacaktır.

13 neî madde hakkında oylarını kullanmayan arkadaşlar varsa lütfen kullansınlar... Oylama bitmiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Yürürlük maddeleri Komisyon'dan gelecek maddelerden sonra oylarınıza sunulacaktır.

Şimdi gündemin, «İki defa görüşülecek işler» maddesinin, «Birinci görüşmesi yapılacak işler» kısmına geçiyoruz.

2. — *Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 1608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (M. Meclisi 1/91, C. Senatosu 1/12) (S. Sayısı: 87) (1)*

(Sağdan, «Bir önerge var», sesleri)

BAŞKAN — Bu mevzu üzerinde mi?

(«Öncelik hakkında», sesleri)

BAŞKAN — Efendim, bu mevzu üzerinde bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senato Başkanlığına

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde bulunan 87 sıra sayılı kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Tabii Üye

Amasya

Suphi Gürsoytrak

Macit Zeren

Balıkesir

Kadri Öztaş

BAŞKAN — 87 sıra sayılı tasarının öncelikle müzakeresi teklif edilmektedir. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle müzakeresi hususunda, maddelere geçildiği zaman ayrıca bir karar alırız.

Efendim, 87 sıra sayılı kanun tasarısı 14.9.1962 tarihinde sayın üyelere takdim edilmiş bulunuyor. Bu sebeple sayın arkadaşlar tasarıyı yakinen tetkik buyurmuşlardır. Ancak, İctüzüğün ahkâmına uyularak gerekenin okunup okunmaması hususunda yüksek heyetinizden karar almak icap ediyor. Bu bakımdan raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunmaması kabul edilmiştir. (Anlaşılmadı sesleri)

Efendim, raporun okunmasını kabul edenler dedim, el kalkmadı... Kabul etmeyenler... Dedim

(1) 87 S. Sayılı basmayazı tutanağının sonundadır.

eller kaldırıldı. Demek ki bu husus kabul edilmiş bulunuyor.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Efendim, mesele anlaşılmamıştır; yeniden oya konulsun. Bir yanlışlık oldu, mesele tavazzuh etmedi. İçimizde okunmasını isteyen arkadaşlar var.

BAŞKAN — Efendim, oylama yapıldı ve netice arz edildi. Artık yeniden oylama yapamam. (Gürültüler)

Tasarım heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı?

Buyurun Sadı Koças.

SADI KOÇAS — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri. Cumhuriyet Senatosunun, silâhlı kuvvetlerimizden en son ayrılan ve bütün hayatı ordu içinde geçmiş bir üyesi olarak, kanunda teklif edilen hususun teknik ve psikolojik özelliklerini muhterem heyetinize arz etmemin vereceğiniz karar üzerinde faydalı olacağını mütalâa ettiğim için söz almış bulunuyorum. Elbette ki, karar muhterem Heyetinizindir.

Muhterem arkadaşlarım; Silâhlı Kuvvetler İş Hizmet Kanunu ve Talimatnamesi ve diğer talimatnameler, bâzı ahvalde subayların tabanca taşımalarını ve bâzı ahvalde de hem tabanca, hem dürbün bulundurmalarını âmir bulunan hükümleri ihtiva eder. Bu Kanun ve Talimatnamelerin yanı başında Türk Ordusunun örf ve âdetleri de bu kanun maddelerini takviye edici mahiyettedir. İkinci Dünya Savaşının çıktığı günlere kadar kesin olarak tatbik edilen ve o zaman subaylara verilen teçhizat bedeli ile temini mümkün olan bu maddeler, harb başladıktan sonra hem verilen bu teçhizat bedelinin mahdud oluşu, hem de bu maddelerin yani dürbün ve tabancanın temin edilmeyişi yüzünden bunlar bir müddet subaylara verilememiştir. Bu maddelerin verilemediği müddetler zarfında tatbik edilen usulü bilhassa muhterem Heyetinize arz etmek isterim.

Kanun ve Talimatnameler bu hükmü âmiridir. Örf ve âdetlerimiz de bu âmir hükmü takviye etmektedir. Fakat malzeme mevcut değildir. Bütün komutanlar da bu kanunun tatbikini, örf ve âdetlerden gelen bir hassasiyetle tatbik etmektedir. Hepinizin başına geldi, yaptık. Kendi birliğimizde bulunan tabanca ve dürbünler o ahvalde kullanılmadı, kanun hükmü yerine geldi, örf

ve âdet yerine geldi. Fakat bu birlikte silâh ve dürbün taşınması icabeden subaylar silâhsız ve tabancasız kaldı. Bunun gerek barış zamanı eğitimi bakımından, bilhassa sefer bakımından büyük yük mahzurlar tevli dedeceğini izah lüzum görmüyorum. Bu mahzuru önlemek bakımından, son senelerde bizim memleketimizde de tabanca imal edilmiş olması dolayısıyla, subaylara kısmen kendi paralarıyla tabanca temin edildi. Fakat kendi parasıyla tabanca almak mevzuunda, tabanca fiyatlarının her yıl biraz daha artmış olması yüzünden bütün subaylar tabanca temin edemedi. Bu sebeple evvele arz ettiğim mahzur hâlâ devam edegelmektedir. Teçhizat bedellerinin mahdud oluşu yüzünden harb senelerinden sonra bâzı sınıflar hiçbir şey temin edememişlerdir. Buna rağmen dışardan temin edilen silâhlar da pahalı ve halen de böyle olduğu için bugünkü Hükümet kendi memleketimizde yapılmakta olan tabancaları subaylarımıza satmak suretiyle, bu mahzurun telâfisi cihetini araştırmıştır. Bu mahzur bu şekilde telâfi edilse dahi, hiç kimsenin zorlanmayacağı gibi, hiçbir subay ve memur da bu malî külfet altında bırakılamaz. Aneak yine kanunun hükümlerinin tatbiki suretiyle bâzılarına verilecek, hiçbir zaman bu Meclise iktiraa etmiyecek ve kanunun emrettiği şekilde silâh taşıyacaktır. Fakat buna göre asıl silâh taşınması lâzımgelenlerden gayrisi taşıyabilecek fakat yine, belki lüzumlu olanlar taşıyamıyacaktır. Bu bakımdan kanunun kabulü lâzımdır. Hizmetin, yine kanunun emrettiği şekilde yerine gelmesi için zaruridir.

Bu zaruretler dahi kanunun kabul edilmesi için kâfi iken, bilhassa bâzı psikolojik noktaları ordu içinden yeni çıkmış bir insan olarak, Muhterem Heyetinize arz etmekte büyük faydalar mütalâa ederim.

Muhterem arkadaşlarım; bilmiyorum Muhterem Heyetin içinde oğlunu, büyük bir feragat ve fedakârlık mesleki olan orduya gönderirken daima, «oğlum kılınç kuşanacaktır» diye iftihar eden, sevinç ve huzurla gözleri yaşaran bir Türk anası görmemiş veya duymamış olsunlar. Eminim ki, her ailede mutlaka birkaç subay, Muhterem Senato üyeleri yakınlarından veya hısım ve akrabalarından bu gibi huzur, zevk ve iftihar verici hâdiseleri bizzat müşahade etmişlerdir.

Bunun bir de genç subay üzerinde psikolojik tesirlerini, bu hayatı bizzat yaşamış bir insan olarak huzuruza getirmek isterim.

Genç yaşta daha çok rakam, daha büyük istikbal vâdeden birçok mesleklere girmek imkânı varken, kendisini orduya sevk eden âmillerin tesiri altında Harb Okulunu bitirip ordu safına katılacağı gün subaylara verilen bu silâh, evvelele kılıçla sembolize edilirken, tekniğin ilerlediği bu asrda kılıç yerine silâh geçmiştir; Hükümet tarafından, Devlet tarafından kendisine verilecek bir tabancanın genç subay üzerinde yapacağı moral tesirini yaşamış bir insan olarak takdirlerinize arz etmek isterim.

Psikolojinin gerek barış zamanında, gerek savaş içinde en büyük unsur olduğu bugün tebellür etmiş vaziyettedir. Bu bakımdan psikolojinin bu genç subay üzerinde yapacağı tesiri asla ihmal etmiyeceğiz.

Uzun sürecek hizmet yıllarında kullanılmak üzere verilen bu tabancayı, emekli olduktan sonra da hayatının en kıymetli hâtrası olarak evinin baş köşesine asmayı itiyat edilen bir subay olarak, bu hususu da yüksek takdirlerinize arz ederim.

Muhterem arkadaşlarımız; meslek hayatı boyunca, yabancı memleketlerde vazife almış ve yabancı memleket ordularında tetkikler yapmış bir arkadaşımız olarak, şunu arz etmek isterim ki, dünyada hiçbir memlekette örf ve âdet, mesleki örf ve âdet, askerlik mesleki kadar birbirine yakın ve yeknesak değildir. Yani, dünyanın her ordusundaki örf ve âdetler aşağı - yukarı birbirlerine yakındır. Yabancı memleketlerde bugün, mesleke yeni giren bir subaya veya onların hayatları boyunca kendilerine sağlanmakta olan imkânlar, bizim ordumuzda verilen haklardan ve imkânlardan çok daha fazladır. Hattâ kıyas kabul etmiyecek kadar fazladır. Türk subayı her bakımdan büyük fedakârlık ve feragatle çalışmaktadır. Bâzi kimseler bu türlü hareketlerin antidemokratik olduklarından bahsederler. Hayır arkadaşlar, bu antidemokratik olamaz. Amerika'da, İngiltere'de, İsveç'te ve Almanya'da veya hiçbir yerde, hattâ Rusya'da veya Orta - Doğu memleketlerinde, subaylara verilen hak ve imtiyazlar, bizimle mukayese edilemez. Bu memleketlerin her biri teker teker incelenirse, bizim subaylıktan ayrılırken veya girerken sağladığımız imkânlarla ba-

kılırsa biz onlara nisbetle hiçbir şey vermiyoruz, demektir. Türk subayı her halde, her hâdiseye karşısında, bütün emsallerinden daha feragatkâr ve daha fedakâr olduğunu ispat etmiştir. Bunu yüksek takdirlerinize arz etmekte, açıklamakta, misal vermekte bir fayda görmüyorum. Müşahedeleriniz eminim ki, benimkinden de daha kuvvetlidir.

Esasen Milli Savunma ve Bütçe komisyonları da bu kanunun hukuki ve maddi bakımdan teferruatıyla incelediklerine göre, Yüksek Heyetinizin bu hususları dikkat nazara alacağını dan eminim.

Şahsi kanaatim, bu şartlar altında bu kanunun kabulü lâzım değil, elzem, hattâ zaruret olduğu mahiyetindedir.

Muhterem arkadaşlarımız; bütün bu duruma rağmen kanun teklifinin bugüne kadar ordusundan hiçbir şey esirgememiş bulunan Millet Meclisi tarafından reddedilmiş olmasını ne hukuki, ne kanuni, ne mantıki hiçbir sebeple izah edemiyorum. Bunda olsa olsa, Millet Meclisinin bu kararında, Yüksek Senatonun hiçbir parti mülâhazasına dayanmaksızın asla tasvibetmiyeceği bâzi hissi sebepler mevcudolabilir. (A. P. sıralarından, «Yok öyle bir şey» sesleri) Zaten ben de «olsa olsa» tâbirini kullandım. Bu bir ihtimaldir; isteyen iştirak eder, istemiyen iştirak etmez. Keza, «Muhterem âzaların asla tasvibetmiyeceği» tâbirini kullandım, bu reaksiyondan zaten emindim. Binaenaleyh, söylediğim çıktı.

Hayatını büyük bir fedakârlıkla şerefli Türk Ordusuna bağlayan genç asteğmenler, sizi temin ederim ki, Türk Milletinin yüksek Parlamentosunun bu itimat ve iltifatına lâyıktır. Karar Yüksek Heyetinizindir. Saygılarımla. (Ortadan alkışlar)

BASKAN Sayın Ali Aksoy.

ALİ AKSOY (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, Bugün huzuruza getirilmiş olan 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının Yüksek Heyetinizce kabulü takdirinde, harb okullarımızdan mezun olacak olan genç subaylarımıza vereceğimiz bu tabancalar, Türk milletinin subayına olan güveninin bir ifadesi ve tezahürü olarak, ona tıpkı üniforma gibi verilecek ilk mükâfat ve armağan olacaktır.

Subay da bu armağanı en kutsal bir emanet olarak askerliği boyunca belinde taşımak suretiyle vazife şuur ve haysiyetini daima duyacak ve deruhde ettiği hizmet ve vazifenin önemini ona hatırlatacak, o armağana, bu teveccüh ve bu itimada lâyık olabilmenin derin huz ve sorumluluğunu en tehlikeli anlarda dahi ona hatırlatmak suretiyle, uhdesine mevdu vecibeleri ifaya onu azim ve cesarete sevk edecektir.

Tabancaların bu subaylara yapılacak ilk resmi tahlif sırasında bilhassa bir törenle verilmesi de şayanı arzu ve temennidir.

Atatürk merhum 1930 yılında Tekirdağ'ındaki alayımızı teftişlerinde, genç subaylara hitaben yaptığı bir konuşmada şu veciz cümle ile konuşmasını bitirmişti: «Sizlere verebildiklerimiz bugün ifa etmekte olduğunuz hizmet ve vazifelerinizin karşılığını değil, fakat bir gün bu topraklar için akıtacağınız kanlarınızın bedelidir» demişlerdi.

Evet mühterem arkadaşlarım.

Genç subaylarımız, vereceğimiz maddi değeri 300 lirayı geçmiyen bu silâhları ona armağan eden aziz Türk Milletinin bu lâtüfkâr mükûfatı en kutsal bir emanet olarak saklayacaklardır. Bir gün bu silâhlar: Yurdumuzun ve Türk Milletinin istiklâl ve şerefine korunması uğrunda canlarını verecek olan bu kahraman evlâtlarını şerefle dolu mukadder âkibete seve seve götürecektir; bu suretle de bu millet emanetinin ve mükâfatının bedelini; elbette akıtacakları temiz kanlarıyla bol bol ödemiş olacaklardır. Takdir Yüksek Senatonundur.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kalpaklıoğlu.

HÜSEYİN KALPAKLIOĞLU (Kayseri) — Efendim, mevcut askerî kanunlara ve İç Hizmet Talimatnamesine göre, subaylara birer dürbünle tabanca verilmesi zaruridir. Bundan tâbiî bir şey olamaz. Hakikaten bir insan subay olsun da tabancası olmasın mümkün mü? Vazifesi icabı, olacak. Ve nitekim bunu düşünen kanun vâzı da subayların dürbünle, tabanca taşımaları mecburiyetini kendilerine tahmil etmiştir. Ancak bu mecburiyete rağmen ortada malî bir mevzu var. Verilen teçhizat bedeli bu iki şeyi temine yetecek kadar kifayyetli değildir. Kifayyetli olmadığından bunların, birliklerin mîrî eşyası arasından zaman za-

man temin edildiğini ve birgöklarının da şahıs tarafından temin edildiğini benden evvelki asker arkadaşımın öğrenmiş bulunuyorum. Şimdi bu kanuna neden lüzum vardır, eğer lüzum varsa neden dürbün ile tabanca her ikisi birden bu kanunun şümülü içine alınmıyor da yalnız tabanca alınmıyor? Mademki kanunlar her ikisini de taşımak mecburiyetini tahmil etmektedir, eğer buna zaruret varsa ki «kanuna madde konulmuş tatbik edilmektedir» kanun tasarısı her ikisinin verilmesi zımında yüksek huzurlarımıza gelirdi. Böyle yapılmamış, biri diğerinden tefrik edilmek suretiyle yalnız tabanca verilmesi hakkında teklifle gelinmiştir. Birinci yanlış yol budur. Bana göre bu kanuna lüzum yoktur. Mademki subay, sivil değil, tabancalı insandır, o halde bu kanunun vaz'mın gayesi de şudur; Hükümet bunu teminle mükelleftir. Duydum ki, Millî Müdafaa Vekâleti bu yolda hazırlık yapmaktadır ve bu hususta tahsisat ayrılmıştır. Veya tahsisat ayrılmak üzeredir.

Yine konuşan arkadaşların ifadelerinden anladığımıza göre, Harb Okulunu bitiren subaya, mektepten çıkarken, teçhizat bedeli olarak 800 lira civarında bir para verilmekteymiş. Anlaşıyor ki, bu para kâfi gelmiyor. Kâfi gelmiyorsa bunun çaresini Millî Müdafaa Vekâleti düşünsün. Gelecek sene için bütçesine yeteri kadar tahsisat koysun.

Subayların tabanca ve dürbün taşımaları mecburiyetini vaz'eden kanun bugün meri olduğuna göre, Millî Müdafaa Vekâleti bu meseleyi halletsin. Bu hususta malûmı ilâm kabîlinden yeni bir kanun getirmeye lüzum yoktur. Şayet bir zaruretse, ikisinin birlikte verilmesi gerekir. Verilemeyecekse bu hususun iç hizmet talimatnamesinden veya diğer kanunlardan kaldırılması lâzımdır. Kaldırılmıyacağına göre, subay, bunu taşımak mecburiyetinde olduğuna göre, bunu, subayın bağlı olduğu birliklerin veya vekâletin düşünmesi icabeder. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Turhangil.

FKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, bendeniz kanunun heyeti umumiyesi üzerinde değil, geçici madde üzerinde konuşacağım. Hükümet 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren subay nasbedilmiş bulunanlara bir tabanca tahsis ve bedelinin verilmesi kanununu sevk etmiş bu-

lanmaktadır. 30 Ağustos 1959 tarihinden bu yana 3 sene bir ay geçmiştir. Bu devrede İerayı Hükümet edenlerin bu boşluğu görmesi ve doldurması için teşebbüse geçmeleri lâzımgelirdi. Bunu niçin görmemişler ve bize bugün kanunluk vasfını taşımayan kanunları getirmişlerdir. Bunu söylemekteki maksadını, muvakkat madde ile eski zamana aidolan ve bugüne kadar yapılmamış bulunan bir işin sağlanmasını teminen buraya getirilmesinden ibarettir. Hepinizin malûmu bulunduğu üzere kanunlar ana prensip itibarıyla hiçbir zaman makabline şâmil değildirler. Bugün bu kanunla bu muvakkat maddeyi kabul ettiğimiz takdirde bundan evvel yapılmış bulunan ihmalin telâfisini üzerimize almış bulunuyoruz. O bakımdan ben komisyonun muvakkat maddesinin aleyhindeyim. Yüksek Senato eğer bu tabanca mevzuuna girecek olursa aneak, tasarruf hakkını haiz olduğu bugünden itibaren yeni nasbedilen subayları düşünmek zaruretindedir.

Kaldı ki, sayın Millî Savunma Bakanından, niçin 30 Ağustos 1959 dan itibaren de, niçin 30 Ağustos 1958 den itibaren, değil, diye sormayı düşündüm. Acaba o zamana kadar bu silâhlar veriliyordu da, ondan sonra verilmemiş mi? Böyle ise sebebi nedir? O zamandan evvel de verilmişse niçin 1959 dan evvelkiler ayrı tutuluyor?

Eğer, silâh verilmesi mecburi idiye, bu vazife neden ifa edilmemiştir. Vazife ifa etmeyenleri, etmeyenlerle başbaşa bırakmak zaruretindeyiz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı efendim? Buyurun, Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMÎ SANCAR (İstanbul Milletvekili) — Muhterem Senato üyeleri, bu kanunun tümü üzerinde bir izahta bulunacak değilim. Yalnız bir, iki noktaya işaret etmek isterim. Deniyor ki, niçin tabanca veriliyor da dürbün verilmiyor. Tabanca, memleket imalâtıdır. Ve hayati zarureti vardır. Dürbünün ise hayati zarureti bulunmadığı gibi dövize muhtaç ve tedariki güç ve masrafı ağırdır. Şimdilik bu teklifle gelinmemiş bulunuluyor.

Kanunların makale teşmili, bu gibi bahislerde caizdir arkadaşlarım. Vatandaşa külfet tahmil eden birtakım kanunlar müstesna onun dışındaki kanunların makabline teşmili mümkündür. Bu, bir külfet değildir. Bilâkis telâfi temin etmektedir. Daha evvel şu tarihte niçin teş-

mil edilmiştir de ondan evvelkilere teşmil edilmemiştir diye sorulmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, bir tarihte, 27 Mayıs İnkılabını mütaakip, o senenin harbiye mezunlarına zamanın idaresi başında bulunan bir zat tabanca vermiştir ve bu tabancalar da bu kanundaki hükme istinaden verilmiştir. Biz hükümlerin her meride ayrı ayrı nasıl tefsir edildiklerini bilmekte ve görmekteyiz. Maliyede başka türlü, Divanı Muhasebatta daha başka türlü nasıl tefsir edildiğini pekâlâ bilmekteyiz. İşte bu zaruretler ki, bizi kanun tadiline zorlamıştır. Onun için eskiden verilene de teşmil ederek bu teklifi huzurunuzda getirmiş bulunuyoruz.

Bu gayet sade bir tekliftir. Harb Okulunu bitiren bir subaya bir tabanca verilmesinin ne kadar lüzumlu olduğunu benim değil, küçük çocukların bile takdir edeceğini takdir edersiniz.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Ferîd Alpiskender.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, ordumuzun şerefli subaylarını silâhlarla teçhiz etmek emelimizdir. Böyle tabanca gibi eski kılıcı yerine geçmiş bir hâturayı onlardan esirgemek kimsenin aklından geçmez. Aneak bu hususta kanunların makabline şâmil olmaması zımında ihtirazi bir kaydımız vardır. Bu haric olmak üzere bundan sonra ve kanunun neşri tarihinden itibaren subaylarımıza birer tabanca ve kanunda derpiş edilen diğer hususların verilmesini arzu ve temenni ediyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, Millî Savunma Bakanı da esasen vatandaşa külfet tahmil eden hususların makale teşmil edilemeyeceğini buyurdular. Bunda dikkat buyurursanız Hazineye külfet tahmil ediliyor. Bu külfet millete de şâmilidir. Çünkü Hazineden çıkacak olan masrafların vergiler yolu ile doğrudan doğruya millete de intikal ettiği bir bedahettir. Bu itibarla arkadaşlarımız bu muvakkat maddenin çıkarılması suretiyle kanunu kabul etmektedirler. Ben de bu kanunun tümü üzerindeki görüşümüzün müspet olduğunu yüksek huzurunuzda bilhassa belirtmekte fayda umarım.

BAŞKAN — Suphi Gürsoytrak.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabii Üye) — Muhterem arkadaşlarım, kanunun tümü üzerinde ve içinde beyanlarda bulunan arkadaşları şükranla karşılamak isterim. Yalnız geçici mad-

de hakkında ifade buyurulan itirazî noktalar üzerinde Yüksek Heyetinizi aydınlatmak ve iktidarım nisbetinde cevap vermek üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizin yüksek malûmları olduğu üzere Türkiye bugün bir intikal devresi içindedir. Arkadaşımız Turhan Bey haklı olarak ifade de bulundular ve dediler ki; 1959 senesinde dağıtılan tabancaların külfeti niçin bize tahmil edilmekte ve bizler zor durumda bırakılmaktayız? Niçin bu iş zamanında yapılmamıştır? Arkadaşımız haklı olarak ifade de bulundular. Türkiye'de o tarihten bugüne kadar bu gibi basit işleri dikkat nazara alacak kadar o zamanın idarecileri vazife başında bulunmadılar. Bunu da kendi takdirlerine hürmetle arz etmek isterim. Gönül arzu ederdi ki, zamanın idarecileri tarafından bu mesele müspet bir şekilde halledilmiş olsun. Fakat Sayın Milli Savunma Bakanının da ifade ettikleri gibi, bu vazife ifa edilmiş, yapılmış ve 4608 sayılı Kanunun mevzuatı içerisinde olduğu kabul edilmiş, fakat çeşitli bakanlıklar arasındaki noktai nazarlardan müspet bir neticeye ulaştırılamamış, bundan dolayı da zamanımıza kadar intikal etmiştir. Eğer arkadaşların bu husus üzerinde durmazlarsa yapıcı ve müspet bir kanunu el birliği ile çıkarmış olacağız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN Sayın arkadaşlarım, Türk vatandaşlarımızın Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvuruları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 10 neu maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum. Açık oya (95) üye katılmıştır. (93) kabul, (1) ret, (1) çekinse vardır. Kanun salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

Keza bundan evvelki ayın tasarının 13 neu maddesinin oylama neticesini arz ediyorum. İştirak (102), kabul (101), (1) çekinse vardır. madde salt çoğunlukla kabul edilmiştir.

Geçici maddenin oylaması sona ermiştir. Tasnif neticesini bilâhara arz edeceğim.

Yalnız komisyon Türk vatandaşlarımızın Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvuruları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nei maddesini tadil şekliyle, yani 9 neu maddedeki fıkraları tesbit suretiyle yüksek

huzurlarınıza getirmiştir. Tensibederseniz evvelâ bunu halledelim. (Muvafık sesleri) Şimdi komisyondan gelen maddeyi okuyoruz.

MADDE 12. — Bakanlar 9 neu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazı ile bildirirler. Bu bildirimler, 7 nei madde bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon genel kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini isteyebilir. Karma Komisyonun evvelce verdiği karar itiraz edilmekten kesinleşmiş olması halinde, komisyon kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak C. Senatosu Başkanlığına sunar.

Karma Komisyonun evvelce verdiği karara itiraz edilmiş ve bu karar 9 neu maddeye göre işlem yapılarak kesinleşmiş ise bu takdirde, Karma Komisyon raporunu meseleyi ilk defa görüşmüş olan Meclise sunar.

Her iki halde de 9 neu maddenin 3 ve 4 neii fıkraları uygulanır.

İlgili Bakanlık 1 nei fıkra uyarınca yapılması gereken bildiriye yapmadığı takdirde aynı fıkra hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Söz istiyen?... Yok. 12 nei maddeyi tadil edilmiş şekliyle açık oylarınıza arz ediyorum.

Efendim, Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı üzerinde görüşmelere devam ediyoruz. Bu tasarı üzerinde başka söz istiyen olmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren yeniden nasbolunan subaylarla, hazar da muvazzaf sınıfa nakledilen yedek subaylara ve subay sınıfına geçirilen subaylara bir defaya mahsus olmak üzere kılıfı, yedek şarjörü, harbisi, tarifnamesi, iki talim mermisi ve yirmi beş adet harb mermisi ile birlikte birer adet ordu tipi tabanca verilir.

MUHİDDİN KILIÇ (Konya) — İvedilikle müzakere hususu oya konulmamıştır.

BAŞKAN — Doğrudur. Hakikaten Başkanlığın bir zühülü olmuştur. Maddelere geçmeden evvel düzeltelim. Özür dilerim. Tasarımın ivedilikle müzakeresini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeler üzerinde söz isteyen var mı efendim? Yok.. O halde birinci maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 30 Ağustos 1959 tarihinden itibaren muvazaf subay nasbolunanlar da birinci madde hükümlerinden istifade ederler.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında bir önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Hukuk tekniği ve kanunların «umumi olma» vasfına aykırı bulduğum geçici maddenin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Rize

Necip Danışoğlu

BAŞKAN — Bu önerge hakkında söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMİ SANCAR (İstanbul Milletvekili) — Muhterem arkadaşlarım, bu geçici madde bir vaziyeti tamir edecek bir maddedir. Bu geçici madde şayet kabul edilmezse, bir sınıf mezunlarından millet adına kendilerine hediye edilmiş, verilmiş olan tabancaların geri istenilmesi gibi nafoş bir vaziyet hâsıl olacaktır. Veya, bunu iyi niyetle veren zatın tazmini gibi bir güç vaziyetle karşı karşıya kalacağız. Bunu hiçbirimizin teeviz etmiyeceğine inanarak bunun aynen kabulünü istihham ediyorum.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında söz isteyen?...

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

MEHMET İLKUÇAN (Antalya) — Sayın Başkan, Sayın üyeler. Muameledeki eksiklik, bugünkü diğer mühim işler arasında bu kanunla istenen hususlar, zamanın idarecileri tarafından yerine getirilmemişse üç sene bir ay hesabıyla o

devrede mezum olan, Harb Okulundan mezun olan subayların bunda suçu nedir?

Kanaatim odur ki, bir hakkın tashihi için başka bir melec bulunmadığına göre ek maddeyi kabul etmek suretiyle bu usülsüzlüğü, bu haksızlığı ortadan kaldırıp tabanea alanların içinde bir ukte yaratmamak icabeder kanaatindayım.

Hürmetlerimle. (Ortadan, alkışlar)

BAŞKAN — Önergeyi tekrar okutuyorum. (Necip Danışoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi okutuyorum.

(Geçici madde tekrar okundu.)

BAŞKAN — Geçici maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarımın tümü üzerinde lehte ve aleyhte olmak üzere birer kişiye söz vereceğim. Buyurun Sayın Dikeçligil.

HÜSNÜ DİKEÇLİGİL (Kayseri) — Muhterem arkadaşlarım, arkadaşlarımızın izah ettiği gibi, hakikaten Türk Milletinde üç şey mukadderdir : Silâhı, atı, hanımı. (Gülüşmeler)

Bu mukaddes emaneti, Yüksek Senato subaylarımıza tevdi ediyor. Vatan çocuklarımız, mukaddes ordu mensuplarımızın bu silâhları eedatına lâyık bir şekilde kullanacaklarına itimadımız vardır. Çünkü, eedadımızda bir kılıç kuşanma merasimi vardır. Harb Okulundan mezun bu genç arkadaşlarımız da tabancalarını kuşanacaklardır. Bunu bir Türk olarak memleketimizin ve milletimizin selâmetine kullanacaklarına eminim. Bu kanun vatan çocuklarına hayırlı ve uğurlu olsun. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Tasarımın heyeti unumiyesini açık oyunuza arz ediyorum. (Açık oya sunulmaz sesleri) (Ekseriyet yok sesleri)

86 S. Sayılı kanun tasarısının geçici maddesinin oylamasına (94) arkadaş iştirak etmiş, (93) kabul, (1) çekinse, salt çoğunlukla madde kabul edilmiştir.

3. — *Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünalı tarafından verilip bilâhara Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen ile 9 arkadaşı tarafından tekabül edilen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 80 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifi hakkında Millet Meclisince kabul edilen rapor ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (M. Meclisi 2/77, C. Senatosu 2/8) (S. Sayısı: 11 e ikinci ek) (1)*

BAŞKAN — Bu rapor hakkında bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin birinci görüşmesi yapılacak işler bölümünde bulunan 41 e ikinci ek sıra sayılı kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Tabii Üye	Amasya
Suphi Gürsoytrak	Macit Zeren
Bahkesir	
Kadri Öztas	

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle müzakere edilmesi için bir önerge verilmiştir. İlk defa öncelikle müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle müzakeresini maddelerin müzakeresine geçtiğimiz zaman oylarınıza sunacağım.

Bu kanun tasarısı da miadı içinde sayın üyelere tevzi edilmiştir. Sayın üyelerin bu müddet içinde kanun tasarısının gerekçesi ve maddelerin heyeti umumiyesini okumuş oldukları muhakkaktır. Aneak İktüzüğe uyarak gerek gerekçenin, gerek maddelerin heyeti umumiyesinin okunmasına lüzum olup olmadığını tekrar oylarınıza arz edeceğim.

Okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(1) 41 e ikinci ek basmazyazı tutanağın sonundadır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen varsa lütfen isimlerini yazdırırım.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Obuz.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Efendim, tasarının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel, gayet kısa ve usule mütaallik bir mârûzatta bulunmak istiyorum.

Mâlûm olduğu üzere, bu kanun teklifi Mehmet Ünalı arkadaşımız tarafından yapıldıktan sonra, Büyük Millet Meclisinde normal seyrini takibetmiş ve Senatoya intikal etmiş bulunmaktaydı. Teklifin burada görüşülmesi esnasında, teklif sahibi arkadaşımızın kanun teklifini geri istemesi üzerine İktüzüğün 86 nci maddesi hükmüne uyularak Senato Heyeti Umumiyesi teklifi, teklif sahibinin talebi veçhile, iadeye karar verdi. Bendenizin kanaatine göre bu meseleyi âriz - amik tetkik eden Senato Anayasa ve Adalet Komisyonunun raporuna ve Millet Meclisi Adalet Komisyonunun muhalefet şerhi veren arkadaşların beyanlarına göre, Heyeti Umumiyenin iade mevzuunda verdiği karar yerindedir, doğrudur. Binaenaleyh, bunun üzerinde yapılacak bir muamele kalmamış bulunmaktaydı. İktüzük hükümlerine göre bu teklif artık mualâktadır, süspandır. Senato Riyaseti meseleyi böylece Millet Meclisine havale ettiği anda Millet Meclisinden bâzı mebus arkadaşlarımız Mehmet Ünalı'nın teklifini takabbül ediyorlar. Bu takdirde reddine Senatomuzca karar verilen bir teklifin bâzı milletvekilleri tarafından takabbül edilip edilmeyeceği meselesi ortaya çıkıyor. Büyük Millet Meclisi meseleyi Anayasa Komisyonuna havale ediyor. Anayasa Komisyonu yarıdan bir fazla ekseriyetle toplıyor, 4 muhalif ve 4 muvafık, Reisin iltihakiyle Senatonun geri istediği kanun teklifini iade etmek yetkisini haiz olmadığını, çünkü, Anayasanın hükümlerinin Senatonun vereceği kararları tâyin ve tahdidettiğini beyanla bizim mukaddema verdiğimiz Heyeti Umumiye kararını nev'ama iptal ediyor ve Meclis Riyasetinin bir yazısıyla bu muameleye aid olan raporlar Senato Riyasetine intikal ediyor. Senato Riyaset Divanı da meseleyi Bütçe Komisyonuna havale ediyor. Bütçe Komisyonu meselenin ehemmiyetine binaen, bu mevzunun bir kere de Anayasa ve Adalet

komisyonlarında tetkikini lüzumlu görüyor. Senato Anayasa ve Adalet Komisyonu meseleyi âriz - amik inceleyip, mukaddema Heyeti Umumiyece verilen kararın Anayasa ve İctüzük ahkâmına, mutabık olduğunu ve artık Senatoca yapılacak bir muamelenin olmadığı kararını veriyor. Şu kısa mâruzatımdan anlaşılacağı üzere her şeyden evvel tasarrufların tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel meselenin aslını halletmemiz icabediyor.

Asıl mesele şu; biz Heyeti Umumiye olarak, teklif sahibinin geri almak istediği kanun teklifini, teklif sahibine iadeye karar vermeye yetkili miyiz, değil miyiz? Bunu tekrar müzakere edelim ve eski kararımızdan, yersiz bir teamül ihdas etmek endişesiyle, rücu etmiyelim. Bu maksatla bir önerge takdim ediyorum. Evvelâ Anayasa ve Adalet Komisyonu raporunun tetkik konusu yapılmını istiyorum. Kabulünü istirham ederim.

Hürmetlerimle.

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Sayın Başkan, beş arkadaşımın ayağa kalkmak suretiyle nısbabın olmadığını arz ediyorum.

(Fikret Turhangil ve 4 arkadaşı ayağa kalktı.)

BAŞKAN — Görünüşe göre ekseriyet vardır, ekseriyetin olmadığı iddia ediliyor. Yoklama yapacağız.

MUCİP ATAĞLI (Tabii Üye) — Arkadaşlarımız koridorlardadır, tefrif buyursunlar, müzakerelere devam edelim.

BAŞKAN — Devamlı olarak davet ediyoruz ama... Bu teklif karşısında, yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nci maddesinin açık oylama neticesini arz ediyorum : (81) iştirak, (79) kabul ve (2) çekinse vardır, salt çoğunluk sağlanamamıştır.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabii Üye) — Nısbab durumunun ilânından önce söz almak istiyorum, efendim. (Nısbab var mı, yok mu, önce ilân edilsin, sesleri) .

BAŞKAN — Buyurun.

SUPHİ GÜRSOYTRAK (Tabii Üye) — Sayın Başkan, mühterem arkadaşlarım, Türkiye

Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 80 - 92 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici 2 madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi, âmme viedanında büyük akisler yaratacak olan bir kanun teklifidir. Şubat ayından itibaren çeşitli İctüzük meselesinden dolayı komisyonlar ve meclisler arasında gide - gele müspet bir neticeye bugüne kadar bir türlü ulaşmamıştır. Bu arada, Senatoya intikal ettikten sonra Anayasanın ilgili maddesine göre, şayet Yüksek Senatonuzda müzakere edilen bu kanun geçmezse, müddet aşımına uğramak suretiyle, Millet Meclisinden bize intikal ettiği gibi, otomatikman kanunlaşması ihtimali mevcuttur. Şu dakikada Senato'da alınan basit bir taktik icabı Adalet Partisine mensup bâzı arkadaşlarımız, maalesef, ekseriyeti düşürecek şekilde Genel Kurul toplantısını terk etmiş durumdadırlar. Ama Millete karşı vazifelerimiz vardır. Bu kanun hakkındaki görüşlerimizi mutlak bir açıklıkla, Anayasa nizamı içersinde ifade edebilmek için, eğer şimdi toplantı nısbabı yoksa, Başkanlığa takdim edeceğim bir önerge ile Yüksek Senatonun gece toplanmasını teklif ediyorum. Radyo ile ilân etmek suretiyle sayın üyelerin davet edilmesi ni istirham ediyorum.

Hürmetlerimle (Sol ve orta sıralardan şiddetli alkışlar)

FİKRET TURHANGİL (Aydın) — Efendim, nısbab olup olmadığını öğrenemedik. Eğer nısbab yoksa, Yüksek Senato kürsüsü işgal edilemez. Eğer varsa devam edelim. Yoklamanın neticesinin arz edilmesini istirham ediyorum.

BAŞKAN — Bundan evvel yapılmış olan bir açık oylamanın neticesini tefhim ettikten sonra nısbab durumunu arz edeceğim.

OSMAN HACIBALOĞLU (Tokat) — Açık oylamanın neticesini bildirdiniz. Nısbab olup olmadığını soruyorlar, lütfen cevap veriniz.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Mühterem arkadaşlarım, bendenizin mâruzatı, bu Yüce Meclisin nâciz bir üyesi olarak hissiyatımı Heyeti Umumiyece arz etmemden ibaret olacaktır.

Önümüze gelmiş bulunan kanun; vatan hainlerine, Anayasa suçlularına, hırsızlara, sahtekârlara tekaütlük hakkı tanıyacak olan hükümleri ihtiva etmektedir.

Aramızda bulunan bâzı arkadaşlarımızın, bu kanun çıkmadan evvel emellerine ulaşmak için salonu terk etmeleri Yüksek Senatonun kutsiyetini rencide edeceği gibi, Meclis çalışmalarını sabote etmekten başka türlü de mânalandırılmaz. Bendeniz de bu maksatla salonu terk edenlere teessüflerimi arz ederim. (Sol ve orta sıralardan şiddetli alkışlar, bravo sesleri)

BAŞKAN — Yoklama noticesini arz ediyorum.

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısının açık oylamasına (72) üye katılmıştır. (68) kabul, (2) ret, (2) çekinse vardır. Salt çoğunluk sağlanamadığından tasarı gelecek Birleşimde tekrar oylarınıza sunulacaktır. (Ekseriyet yok sesleri)

Bu itibarla 20.9.1962 Perşembe günü toplanılmak üzere Birleşime son veriyorum.

Kapanma saati : 17,50

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeleriyle baş vurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 1 nci maddesine verilen oyların neticesi

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 113
Kabul edenler : 112
Reddedenler : 0
Çekinserler : 1
Oya katılmıyanlar : 70
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**

ADANA

Mehmet Nuri Âdem-
oğlu
Mehmet Ünalı (İ. Ü.)
Sakıp Önal (İ.)

ADİYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz Ince-
oğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etker

Mansur Ulusoy

ANTALYA

Mehmet İlkun
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztas
Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros
GAZİANTEP
Zeki Islâm

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

HATAY

Vehbi Aksoy

İÇEL

Cavit Tefik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozçalı
Enis Kansu

Cahit Okurer

İlmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlica
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KOCAELİ

Lâtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender (İ.)
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAS

Cenap Aksu
Nedim Evliya

MARDİN
Kemal Oral
Abdülkerim Saraoğlu
MUĞLA
Muallâ Akarca
MUŞ
İhsan Akpolat
NİĞDE
Kudret Bayhan
İzzet Gener
ORDU
Şevket Köksal

Zeki Kumrulu
RİZE
Necip Damsoğlu
SAMSUN
Fethi Tevettoğlu
ŞİRT
Lâtif Aykut
SİVAS
Hulûsi Söylemezoğlu
TRABZON
Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
URFA
Vasfi Gerger
YOZGAT
Sadık Artukmağ
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**
Âmil Artus
Hidayet Aydınır
Esat Çağa
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER
Refet Aksoyoğlu
Suphi Gürsoytrak
Osman Köksal
Sezai O'Kan
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Muzaffer Yurdakul
**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**
ADANA
Galip Avcı
AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasa-
pan (B.)
ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
ARTVİN
Fehmi Alpaslan
BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu
BİLECİK
Talât Oran

BOLU
Rahmi Arıkan
Kâzım Yurdakul
BURSA
İhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)
DIYARBAKIR
Azmi Erdoğan
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELÂZİĞ
Celâl Ertuğ
Rasim Giray
ERZURUM
Nihat Pasinli (İ. Ü.)
ESKİŞEHİR
Gevsi Uçagök (İ.)
GAZİANTEP
Nizamettin Özgül
GİRESUN
Mehmet İzmen (B.)
GÜMÜŞANE
Halit Zorun

HATAY
Sabahattin Adalı
İÇEL
Talip Özdoğay
İSPARTA
Suat Seren (İ.)
İSTANBUL
Özel Şahingiray
İZMİR
İzzet Birant
KARS
Sırrı Atalay (Baş. V.)
Turgut Göle
KAYSERİ
Suad Hayri Ürgüplü
(Başkan)
KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman
KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)
KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin
MANİSA
Emin Açar

MUĞLA
Haldun Menteseoğlu
NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasagun
(Başkan V.)
ORDU
Eşref Ayhan
SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul
SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz
SİNOP
Suphi Batur
SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Ökten (B.)
Ziya Önder
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren
TOKAT
Zihni Betil
Osman Hacıbaloglu

TRABZON

Şevket Buladoğlu

Reşat Zaloğlu

URFA

Esat Mahmut Karakurt

UŞAK

Kâmil Coşkunoglu

YOZGAT

Neşet Çetintaş

C. BAŞKANINCA SE

ÇİLEN ÜYELER

Cevat Açıkalın

Hasan Kangal

Enver Kök

Sahir Kurutluoglu (B.)

Ragıp Üner

Adil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul : 1

Samsun : 1

Yekûn 2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarisının 4 ncü maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 106
Kabul edenler : 105
Reddedenler : 0
Çekinserler : 1
Oya katılmıyanlar : 77
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER Venbi Ersü Suphi Karaman Kâmil Karavelioğlu Osman Köksal Sami Küçük Fahri Özdilek Selâhattin Özgür Sıtkı Ulay	AYDIN İskender Cenap Ege Osman Saim Sarıgöllü Fikret Turhangil BALIKESİR Enver Aka Kadri Öztaş Hasan Ali Türker BİNGÖL Sabri Topçuoğlu BİTLİS Cevdet Geboloğlu BOLU Sırrı Uzunhasanoğlu BURDUR Hüseyin Otan BURSA Baki Güzey Cahit Ortaç ÇANAKKALE Âli Aksoy Halit Sarıkaya ÇORUM Zeki Arsan Alâeddin Çetin DENİZLİ Mehmet Emin Durul DİYARBAKIR İhsan Hamit Tıgrel ERZİNCAN Fehmi Baysoy ERZURUM Nurettin Aynuksa	Rahmi Sanalan ESKİŞEHİR Naci Toros GAZİANTEP Zeki İslâm Nizamettin Özgül GİRESUN Sabahattin Orhon HAKKÂRİ Âdil Türkoğlu İÇEL Cavit Tevfik Okyayuz İSTANBUL Şevket Akyürek Fethi Başak Celil Cevherioğlu Ethem Menemencioğlu Rifat Öztürkçine Nurullah Esat Sümer Sabahattin Tanman Berg Turan İZMİR Ömer Lûtfi Bozcaali Enis Kansu Cahit Okurer Hilmi Onat Nevzat Özerdemli KARS Sırrı Atalay Mehmet Hazer KASTAMONU Mehmet Çamlıca Ahmet Nusret Tuna	KAYSERİ Hüsnü Dikeçligil KIRKLARELİ Ahmet Naci Arı KOCAELİ Lûtfi Tokoğlu KONYA Sedat Çumralı Mustafa Dinekli Muhittin Kılıç Muammer Obuz Ahmet Onar KÜTAHYA A. Bahattin Özbek MANİSA Ferit Alpiskender Orhan Süersan Refik Ulusoy MARAŞ Cenap Aksu Nedim Evliya MARDİN Kemal Oral Abdülkerim Sarıçoğlu MUĞLA Muallâ Akarca MUŞ İhsan Akpolat NİĞDE Kudret Bayhan İzzet Gener RİZE Necip Danişoğlu
---	---	--	---

SAMSUN
Fethi Tevetoğlu
SIİRT
Lâtif Aykut
SİVAS
Hulûsi Söylemezoglu
TOKAT
Osman Hacıbaloglu

TRABZON
Yusuf Demirdağ
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan

Akif Eyidoğan
Tevfik İnci
**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**
Ânül Artus
Hidayet Aydınar
Esat Çağa

Ömer Ergün
Sadı Koças
Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluc

[Çekimserler]

VAN

Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Mehmet Özgünes
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakul

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER****ADANA**

Galip Avcı
AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karas-
pan (B.)

ANKARA

Niyazi Ağırnaslı
Hıfzı Oğuz Bekata (B.)
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay

ARTVİN

Fehmi Alpaslan
BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BOLU

Rahmi Arıkan

BURSA

Hısan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)
Şeref Kayalar
ÇANKIRI
Hazım Dağlı
DENİZLİ
Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR

Azmi Erdoğan
EDİRNE
Tahsin Banguoğlu
ELAZIĞ

Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)
ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN

Mehmet İzmen (B.)
GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY

Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdoğay

İSPARTA

Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Özel Şahingiray

İZMİR

Izzet Birant
KARS
Turgut Göle
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü
(Başkan)

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman
KOCAELİ
Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA

Osman Cevdet Erkut

MALATYA

Mehmet Zeki Tulumay
Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Açar

MUĞLA

Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR

İ. Ş. Atasagun (Baş-
kan V.)

ORDU

Eşref Ayhan
Zeki Kumrulu
Şevket Köksal

SAKARYA

Turhan Kapanlı

Kazım Yurdakul

SAMSUN

Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP

Suphi Batur

SİVAS

Ahmet Çekemoglu
Rifat Öten (B.)
Ziya Önder

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT

Zihni Bevil

TRABZON

Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA

Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK

Kâmil Coşkunoglu

YOZGAT

Neşet Çetintas

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**

Cevat Açıkalın
Hasan Kangal

C. Senatosu B : 83 18 . 9 . 1962 O : 1

Enver Kök	Ragıp �ner
Sahir Kurutluoğlu (B.)	Adil �nl�

[Açık  yelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 9 ncu maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 98
Kabul edenler : 91
Reddedenler : 5
Çekinserler : 2
Oya katılmıyanlar : 85
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Vehbi Ersü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**

ADANA

Mehmet Ünal
Sakıp Önal

ADİYAMAN

Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Osman Alişiroğlu
Rifat Etiker

ANTALYA

Mehmet İlkuğan
Mustafa Özer

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztaş
Hasan Ali Türker
BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu
BOLU
Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy
Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu
İÇEL
Cavit Tefvik Okyayuz
İSTANBUL

Şevket Akyürek
Fethi Başak
Ethem Menemencioğlu
Rifat Öztürkçine
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan

İZMİR

Ömer Lûtfi Bozçalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS

Sırrı Atalay

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı

Mustafa Dinekli

Muhittin Kılıç

Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender

Orhan Süersan

Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu

Nedim Evliya

MARDİN

Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

NİĞDE

İzzet Genç

RİZE

Necip Damıçoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoğlu

SIİRT

Lâtif Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu

Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbalıoğlu

TRABZON

Yusuf Demirdağ

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
YOZGAT
Sadık Artukmıg

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**
Hidayet Aydımer
Esat Çağa

Ömer Ergün
Kâzım Orbay
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluđ

[Reddedenler]

İSTANBUL
Celil Cevherioğlu
MUŞ
İhsan Akpolat

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**
Âmil Artus
Sadı Kođa
Necati Özdeniz

[Çekinserler]

DİYARBAKIR
İhsan Hamit Tıgrel

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Sezai O'Kan
Fahri Özdiiek
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**
ADANA

Mehmet Nuri Âdem-
oğlu
Galip Avşar
AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu
Celâl Tevfik Kara-
sapan

ANKARA

Niyazi Ağınashı
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu

İbrahim Saffet Omay

Mansur Ulusoy
ARTVİN

Fehmi Alpaslan
BALIKESİR
Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran
BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU

Rahmi Arıkan

BURSA
İhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)

ÇANKIRI

Hazım Dağlı
ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Cahit Akyar (İ.)
DİYARBAKIR

Azmi Erdoğan

EDİRNE

Tahsin Banguoğlu

ELÂZİĞ

Celâl Ertuğ
Rasim Giray

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)
ESKİŞEHİR

Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN
Mehmet İzmen

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun
HATAY
Sabahattin Adalı
Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdoıay
İSPARTA
Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Özel Şahingiray

İZMİR

İzzet Birant
KARS
Turgut Göle
Mehmet Hazer

KAYSERİ

Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü
(Başkan)

KOCAELİ

Rifat Özdeş (İ.)

KONYA

Muammer Obuz
KÜTAHYA
Osman Cevdet Erkut
MALATYA
Mehmet Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Ağar
MARDİN

Kemal Oral

MUĞLA

Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Ş. Atasaođun (Baş-
kan V.)

NİĞDE

Kudret Bayhan

ORDU

Eşref Ayhan
Şevket Köksal
Zeki Kumruıu

SAKARYA

Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN

Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur
SİVAS
Rifat Ökten
Ziya Önder
TEKİRDAĞ
Cemal Tarkan (L.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Şevket Buladoğlu (B.)
Reşat Zaloğlu
URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoglu
YOZGAT
Neşet Çetintaş
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan

C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Kangal
Enver Kök
Sahir Kurutluoglu (B.)
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul . . . 1
Samsun . . . 1

Yekûn 2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerinin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 10 ncu maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 95
Kabul edenler : 93
Reddedenler : 1
Çekinserler : 1
Oya katılmıyanlar : 88
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Osman Köksal
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

GENEL OYLA SEÇİLEN ÜYELER

ADANA
Mehmet Ünal
Sakıp Önal
ADİYAMAN
Halil Ağar
AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
AĞRI
Veysi Yardımcı
AMASYA
Macit Zeren
ANKARA
Osman Alişiroğlu
Rifat Etker
ANTALYA
Mehmet İlkücan
Mustafa Özer
AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Öztas
Hasan Ali Türker
BİNGÖL
Sabri Topgüoğlu
BOLU
Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Halit Sarıkaya
DENİZLİ
Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR

İhsan Hamit Tigril

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa
Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon
HAKKÂRİ
Âdil Türkoğlu
İÇEL
Cavit Tefik Okyayuz
İSTANBUL
Şevket Akyürek
Fethi Başak
Celil Cevherioğlu
Ethem Menemencioğlu
Nurullah Esat Sümer
Sabahattin Tanman
Berç Turan
İZMİR
Ömer Lûtfi Bozcaalı

Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat
Nevzat Özerdenli

KARS

Sırrı Atalay

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli

Muhittin Kılıç

Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ

Nedim Evliya
Cenap Aksu

MARDİN

Kemal Oral
Abdülkerim Sarıçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarea

MUŞ

İhsan Akpolat

NİĞDE

İzzet Gener

ORDU

Şevket Köksal
Zeki Kumarulu

RİZE

Necip Danişoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoğlu

ŞİRT

Lâtif Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten
Hulûsi Söylemezoğlu
TRABZON
Yusuf Demirdağ

TUNCELİ

Mehmet Ali Demir
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Akif Eyidoğan

Tevfik İnci

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**

Hidayet Aydınır
Esat Çağa

Ömer Ergün

Kâzım Orbay
Necati Özdeniz
Nevzat Sengel
Burhanettin Uluc

*[Reddedenler]***ÇANAKKALE**

Âli Aksoy

*[Çekinserler]***VAN**

Faruk Işık

*[Oya katılmayanlar]***TABİİ ÜYELER**

Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
(İ. Ü.)
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Selâhattin Özgür
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER****ADANA**

Mehmet Nuri Âdemoğlu
Galip Avşar
AFYON KARAHİSAR
Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu
Celâl Tevfik Karasa-
pan (B.)

ANKARA

Niyazi Ağırnaslı

Hıfzı Oğuz Bekata (B.)

Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN

Fehmi Alpaslan

AYDIN

Fikret Turhangil

BALIKESİR

Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BOLU

Rahmi Arıkan

BURSAİhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)**ÇANKIRI**

Hazım Dağlı

ÇORUM

Zeki Arsan
Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Cahit Akyar (İ.)

DİYARBAKIR

Azmi Erdoğan

EDİRNE

Tahsin Banguoğlu

ELÂZİĞ

Celâl Ertuğ

Rasim Giray

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)

ESKİŞEHİR

Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN

Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HATAY

Sabahattin Adalı

Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdelay

İSPARTA

Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Rifat Öztürkçine
Özel Şahingiray

İZMİR

İzzet Birant

KARS

Turgut Göle
Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamlica
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüseyin Kalpaklıoğlu
Snad Hayri Ürgüplü
(Başkan)

KOCAELİ

Rifat Özdeş (İ.)

KONYA

Muammer Obuz

KÜTAHYA

Osman Cevdet Erkut

MALATYA

Mehmet Zeki Tuluna
Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Açar

MUĞLA

Haldun Menteseoğlu

NEVŞEHİR

İ. Ş. Atasagun (Baş-
kan V.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Cemalettin Bulak
Cahit Tokgöz

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Ziya Önder

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan (I.)
Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil
Osman Hacıbaloglu

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoglu

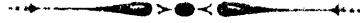
YOZGAT
Neşet Çetintaş

ZONGULDAK
Tariık Remzi Baltan
C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalm
Âmil Artus
Hasan Kangal
Enver Kök
Sadı Koçaş
Sahir Kurutluoğlu (B.)
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul 1
Samsun 1

Yekûn 2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanunun 13 nci maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 102
Kabul edenler : 101
Reddedenler : 0
Çekinserler : 1
Oya katılmıyanlar : 81
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER	BALIKESİR	GAZİANTEP	KİRŞEHİR
Suphi Karaman	Enver Aka	Zeki İslâm	Ali Rıza Ulusman
Kâmil Karavelioğlu	Kadri Öztas	GİRESUN	KOCAELİ
Osman Köksal	Hasan Ali Türker	Sabahattin Orhon	Lütfi Tokoğlu
Sami Küçük	BİNGÖL	HAKKÂRİ	KONYA
Fahri Özdilek	Sabri Topcuoğlu	Âdil Türkoğlu	Sedat Çınralı
Mehmet Özgüneş	BİTLİS	İÇEL	Mustafa Dinekli
Selâhattin Özgür	Cevdet Gebeloğlu	Cavit Tevfik Okyayuz	Muhittin Kılıç
Ahmet Yıldız	BOLU	İSTANBUL	Muammer Obuz
	Sırrı Uzunhasanoğlu	Şevket Akyürek	KÜTAHYA
GENEL OYLA SEÇİ-	BURDUR	Fethi Başak	A. Bahattin Özbek
LEN ÜYELER	Hüseyin Otan	Celil Cevherioğlu	MANİSA
ADANA	BURSA	Ethem Menemencioğlu	Ferit Alpiskender
Mehmet Ünal	Baki Güzey	Rifat Öztürkçine	Orhan Süersan
Sakıp Önal	Şeref Kayalar	Nurullah Esat Sümer	Refik Ulusoy
ADİYAMAN	Cahit Ortaç	Sabahattin Tamman	MARAS
Halil Ağar	ÇANAKKALE	Berç Turan	Cenap Aksu
AFYON KARAHİSAR	Âli Aksoy	İZMİR	Nedim Evliya
Rasim Hancıoğlu	Halit Sarıkaya	Ömer Lütfi Bozçalı	MARDİN
AĞRI	ÇORUM	Enis Kansu	Kemal Oral
Veysi Yardımcı	Zeki Arsan	Cahit Okurer	Abdülkerim Saraoğlu
AMASYA	DENİZLİ	Hilmi Onat	MUĞLA
Macit Zeren	Mehmet Emin Durul	Nevzat Özerdemli	Mualî Akarca
ANKARA	DİYARBAKIR	KARS	MUŞ
Hıfzı Oğuz Bekata	Ihsan Hamit Tigrel	Sırrı Atalay	Ihsan Akpolat
Rifat Etker	ERZİNCAN	KASTAMONU	NİĞDE
ANTALYA	Fehmi Baysoy	Mehmet Çamlıca	Izzet Gener
Mehmet İlkuğan	ERZURUM	Ahmet Nusret Tuna	ORDU
Mustafa Özer	Nurettin Aynuksa	KAYSERİ	Şevket Köksal
AYDIN	Rahmi Sanalan	Hüsnü Dikeçligil	Zeki Kumrulu
Osman Saim Sarıgöllü	ESKİŞEHİR	KIRKLARELİ	RİZE
Fikret Turhangil	Naci Toros	Ahmet Naci Arı	Necip Danişoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetoglu

SIIRT

Lâtif Aykut

SIVAS

Ahmet Cekemoğlu

Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbaloglu

TRABZON

Yusuf Demirdağ

URFA

Vasfi Gerger

YOZGAT

Sadık Artukmaç

ZONGULDAK

Akif Eyidoğan

Tevfik İnci

**C. BAŞKANINCA SE
ÇİLEN ÜYELER**

Âmil Artus

Hidayet Aydın

Esat Çağa

Ömer Ergün

Sadi Koçaş

Kâzım Orbay

Necati Özdeniz

Nevzat Sengel

Burhanettin Uluç

[Çekinserler]

VAN

Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner

Refet Aksoyoglu

Mucip Ataklı

Emanullah Çelebi

Vehbi Ersü

Suphi Gürsoytrak

Kadri Kaplan

Sezai O'Kan

Mehmet Şükran Özkaya

Haydar Tunçkanat

Sitki Ulay

Muzaffer Yurdakuler

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**

ADANA

Mehmet Nuri Adem-
oğlu

Galip Avşar

AFYON KARAHİSAR

Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu

Celâl Tevfik Karasa-
pan (B.)

ANKARA

Niyazi Ağırnaslı

Osman Alişiroğlu

Sabit Kocabeyoğlu

İbrahim Saffet Omay

Mansur Ulusoy

ARTVİN

Pehlî Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege

BALIKESİR

Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BOLU

Rahmi Arıkan

BURSA

İhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)

ÇANKIRI

Hazım Dağlı

ÇORUM

Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Cahit Akyar (İ.)

DIYARBAKIR

Azmi Erdoğan

EDİRNE

Tahsin Banguoğlu

ELÂZİĞ

Celâl Ertuğ

Rasim Giray

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)

ESKİŞEHİR

Geysi Uçagök (İ.)

GAZİANTEP

Nizamettin Özgül

GİRESUN

Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HATAY

Sabahattin Adalı

Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdolay

İSPARTA

Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Özel Şahingiray

İZMİR

İzzet Birant

KARS

Turgut Göle

Mehmet Hazer

KAYSERİ

Suad Hayri Ürgüplü
(Başkan)

KOCAELİ

Rifat Özdeş (İ.)

KONYA

Ahmet Onar

KÜTAHYA

Osman Cevdet Erkut

MALATYA

Mehmet Zeki Tuhunay

Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Açar

MUĞLA

Haldun Menteseoğlu

NEVŞEHİR

İ. Ş. Atasagun (Baş. V.)

NİĞDE

Kudret Bayhan

ORDU

Eşref Ayhan

SAKARYA

Turhan Kapanlı

Kâzım Yurdakul

SAMSUN

Cemalettin Bulak

Cahit Tokgöz

SİNOP

Suphi Batur

SIVAS

Rifat Ökten (B.)

Ziya Önder

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan (İ.)

Selâmi Üren

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Esat Mahmut Karakurt
UŞAK
Kâmil Coşkunoglu
YOZGAT
Neşet Çetintas

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalin

Hasan Kangal
Enver K  k
Sahir Kurutluoglu
Ragıp   ner
Adil   nl  

[Açık üyelikler]

İstanbul 1
Samsun 1

Yekûn 2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının geçici maddesine verilen oyların sonucu

(Madde kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 94
Kabul edenler : 93
Reddedenler : 0
Çekinirler : 1
Oya katılmıyanlar : 89
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Emanullah Çelebi
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Osman Köksal
Sami Küçük
Selâhattin Özgür
Ahmet Yıldız

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**

ADANA

Mehmet Nuri Âdem-
oğlu
Mehmet Ünal
Sakıp Önal

ADİYAMAN

Halil Açar

AĞRI

Veysi Yardımcı

AMASYA

Macit Zeren

ANKARA

Rifat Etiker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan

Mustafa Özer

AYDIN

Fikret Turhangil

BALIKESİR

Kadri Öztaş

Hasan Ali Türker

BİNGÖL

Sabri Topçuoğlu

BİTLİS

Cevdet Geboloğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE

Âli Aksoy

Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DENİZLİ

Mehmet Emin Durul

DIYARBAKIR

İhsan Hamit Tigril

ERZURUM

Nurettin Aynuksa

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm

Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Âdil Türkoğlu

İÇEL

Cavil Tefik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek

Fethi Başak

Celil Cevherioğlu

Ethem Menemencioglu

Rifat Öztürkçine

Nurullah Esat Sümer

Sabahattin Tanman

Berg Turan

İZMİR

Ömer Lâtfi Bozcaali

Enis Kansu

Cahit Okurer

Hilmi Onat

Nevzat Özerdemli

KASTAMONU

Mehmet Çamlıca

Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lâtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı

Mustafa Dinekli

Muhittin Kılıç

Muammer Obuz

Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Ferit Alpiskender

Orhan Süersan

Refik Ulusoy

MARAŞ

Cenap Aksu

MARDİN

Kemal Oral

Abdülkerim Saraçoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

NİĞDE

Izzet Gener

ORDU

Şevket Köksal

Zeki Kumrulu

RİZE

Necip Danişoğlu

SAMSUN

Fethi Tevetioğlu

SİİRT

Lâtif Aykut

SIVAS

Ahmet Çekemoğlu

Hulûsi Söylemezoğlu

TOKAT

Osman Hacıbalıoğlu

TRABZON

Yusuf Demirdağ

TÜNCELİ

Mehmet Ali Demir

URFA

Vasfi Gerger

YOZGAT

Sadık Artukmaç

ZONGULDAK

Akif Eyidoğan

Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SE.**ÇİLEN ÜYELER**

Hidayet Aydın

Esat Çağa

Ömer Ergün

Sadı Kocuş

Kâzım Orbay

Necati Özdeniz

Nevzat Sengel

Burhanettin Uluc

[Çekinserler]**VAN**

Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]**TABİİ ÜYELER**

Refet Aksoyoğlu

Mucip Ataklı

Vehbi Ersü

Suphi Gürsoytrak

Kadri Kaplan

Sezai O'Kan

Fahri Özdilek

Mehmet Özgüneş

Mehmet Şükran Özkaya

Haydar Tunçkanat

Sıtkı Ulay

Muzaffer Yurdakuler

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER****ADANA**

Galip Avcı

AFYON KARAHİSAR

Rasim Hancıoğlu

Mustafa Yılmaz İnce-
oğluCelâl Tevfik Karasa-
pan (B.)**ANKARA**

Niyazi Ağırnaslı

Osman Alişiroğlu

Hıfzı Oğuz Bekata (B.)

Sabit Kocabeyoğlu

İbrahim Saffet Omay

Mansur Ulusoy

ARTVİN

Fehmi Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege

Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Enver Aka

Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BOLU

Rahmi Arıkan

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURSAİhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)**ÇANKIRI**

Hazım Dağlı

ÇORUM

Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Cahit Akyar (İ.)

DIYARBAKIR

Azmi Erdoğan

EDİRNE

Tahsin Banguoğlu

ELÂZİĞ

Celâl Ertuğ

Rasim Giray

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)

Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN

Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE

Halit Zarbun

HATAY

Sabahattin Adalı

Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdoğay

İSPARTA

Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Özel Şahingiray

İZMİR

İzzet Birant

KARS

Sırrı Atalay (Baş. V.)

Turgut Göle

Mehmet Hazer

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

Suad Hayri Ürgüplü
(Başkan)**KOCAELİ**

Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA

Osman Cevdet Erkut

MALATYA

Mehmet Zeki Tulunay

Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Açar

MARAŞ

Nedim Evliya

MUĞLA

Haldan Menteşoğlu

MUŞ

İhsan Akpolat

NEVŞEHİR

İ. Ş. Atasagun (Baş. V.)

NİĞDE

Kudret Bayhan

ORDU

Eşref Ayhan

SAKARYA

Turhan Kapanlı

Kâzım Yurdakul

SAMSUN

Cemalettin Bulak

Cahit Tokgöz

SİNOP

Suphi Batur

SİVAS

Rifat Öğten (B.)

Ziya Önder

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan (İ.)

Selâmi Üren

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Esat Mahmut Karakurt
UŞAK
Kâmil Coşkunoglu
YOZGAT
Neşet Çetintas

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalm
Âmil Artus

Hasan Kangal
Enver Kök
Sahir Kurutluoglu (B.)
Ragıp Üner
Âdil Ünlü

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Samsun	1
Yekûn	2

Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun tasarısının 12 nci maddesine verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 81
Kabul edenler : 79
Reddedenler : 0
Çekinseler : 2
Oya katılmayanlar : 102
Açık üyelikler : 2

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER

Refet Aksoyoglu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioglu
Osman Köksal
Sami Küçük
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER**

ADANA

Mehmet Ünalı

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata
Rifat Etker

ANTALYA

Mehmet İlkuçan
Mustafa Özer

AYDIN

Fikret Turhangil

BALIKESİR

Enver Aka
Kadri Özas
Hasan Ali Türker

BİTLİS

Cevdet Gebologlu

BOLU

Sırrı Uzunhasanoğlu

BURDUR

Hüseyin Otan

BURSA

Baki Güzey

ÇANAKKALE

Ali Aksoy

Halit Sarıkaya

ÇORUM

Zeki Arsan

DIYARBAKIR

İhsan Hamit Tıgrel

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

ERZURUM

Nurettin Aynuksa

ESKİŞEHİR

Naci Toros

GAZİANTEP

Zeki İslâm

Nizamettin Özgül

GİRESUN

Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ

Adil Türkoğlu

İÇEL

Cavit Tevfik Okyayuz

İSTANBUL

Şevket Akyürek

Celil Ceyherioğlu

Ethem Menemencioğlu

Rifat Öztürkeine

Nurullah Esat Sümer

Sabahattin Tamman

Bere Turan

İZMİR

Enis Kansu

KARS

Sırrı Atalay

Mehmet Hazer

KASTAMONU

Mehmet Çamha

KIRKLARELİ

Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR

Ali Rıza Ulusman

KOCAELİ

Lâtfi Tokoğlu

KONYA

Sedat Çumralı

Mustafa Dinekli

Muhittin Kılıç

Muammer Obuz

Ahmet Onar

KÜTAHYA

A. Bahattin Özbek

MANİSA

Refik Ulusoy

MARDİN

Kemal Oral

Abdülkerim Saraoğlu

MUĞLA

Muallâ Akarca

MUŞ

İhsan Akpolat

ORDU

Şevket Köksal

Zeki Kumrulu

SİİRT

Lâtfi Aykut

SİVAS

Ahmet Çekemoglu

Hulûsi Söylemezoglu

TOKAT

Osman Hacıbaloglu

ZONGULDAK

Akif Eyidoğan

**C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER**

Amil Artus

Hidayet Aydın

Esat Çağa

Ömer Ergüla

Sadi Koças

Kâzım Orbay

Necati Özdeniz

Nevzat Sengel

Burbanettin Uluç

[Çekinserler]

AMASYA
Macit Zeren

VAN
Faruk Işık

[Oya katılmıyanlar]

TABİİ ÜYELER

Ekrem Acuner
Vehbi Ersü
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkaya
Muzaffer Yurdakuler

**GENEL OYLA SEÇİ-
LEN ÜYELER****ADANA**

Mehmet Nuri Âdem-
oğlu
Galip Avcı
Sakıp Önal

ADİYAMAN

Halil Ağar
AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
Mustafa Yılmaz İnce-
oğlu
Celâl Tefik Karasa-
pan (B.)

AĞRI

Veysi Yardımcı

ANKARA

Niyazi Ağırnash
Osman Alişiroğlu
Sabit Kocabeyoğlu
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

ARTVİN

Fehmi Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR

Hamdi Oğuzbeyoğlu

BİLECİK

Talât Oran

BİNGÖL

Sabri Topgüoğlu

BOLU

Rahmi Arıkan

BURSA

İhsan Sabri Çağlayan-
gil (İ.)

Şeref Kayalar

Cahit Ortaç

ÇANKIRI

Hazım Dağlı

ÇORUM

Alâeddin Çetin

DENİZLİ

Cahit Akyar (İ.)

Mehmet Emin Durul

DIYARBAKIR

Azmi Erdoğan

EDİRNE

Tahsin Banguoğlu

ELÂZİĞ

Celâl Ertuğ

Rasim Giray

ERZURUM

Nihat Pasinli (İ. Ü.)

Rahmi Sanalan

ESKİŞEHİR

Gavsi Uçagök (İ.)

GİRESUN

Mehmet İzmen (B.)

GÜMÜŞANE

Halit Zorbu

HATAY

Sabahattin Adalı

Vehbi Aksoy

İÇEL

Talip Özdelay

İSPARTA

Suat Seren (İ.)

İSTANBUL

Fethi Başak

Özel Şahingiray

İZMİR

İzzet Birant

Ömer Lûtfi Bozçalı

Cahit Okurer

Hilmi Onat

Nevzat Özerdemli

KARS

Turgut Göle

KASTAMONU

Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ

Hüsni Dikeçligil

Hüseyin Kalpaklıoğlu

Suad Bayri Ürgüplü
(Başkan)

KOCAELİ

Rifat Özdeş (İ.)

KÜTAHYA

Osman Cevdet Erkut

MALATYA

Mehmet Zeki Tulunay

Nüvit Yetkin

MANİSA

Emin Açar

Ferit Alpiskender

Orhan Süersan

MARAS

Cenap Aksu

Nedim Evliya

MUĞLA

Haldun Menteseoğlu

NEVŞEHİR

İbrahim Şevki Atasagun
(Başkan V.)

NİĞDE

Kudret Bayhan
İzzet Gener

ORDU

Eşref Ayhan

RİZE

Necip Danişoğlu

SAKARYA

Turhan Kapancı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN

Cemalettin Bulak
Fethi Tevetioğlu
Cahit Tokgöz

SİNOP

Suphi Batur

SİVAS

Rifat Ökten
Ziya Önder

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan (İ.)
Selâmi Üren

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON

Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ

Mehmet Ali Demir

URFA

Vasfi Gerger
Esat Mahmut Karakurt

C. Senatosu B : 83 18.9.1962 O : 1

UŞAK
Kâmil Coşkunoglu
YOZGAT
Sadık Artukmaç

Neşet Çetintas
ZONGULDAK
Tarık Renzi Baltan
Tevfik İnci

C. BAŞKANINCA SE-
ÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Kangal

Uyur Kök
Şahir Kurutluoglu (B.)
Ragıp Üner
Adil Ünü

[Açık üyelikler]

Istanbul : 1
Samsun : 1

Yekûn 2